

ἜΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρῶτος

Συνδρομὴ ἑτησίαι· Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδ. φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ταν. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἰνα ἑτησίαι—Τιμὴ προχρ. φύλλον λ. 30.—Γραφ. τῆς διανομῆς: Ὁδ. Σταδίου, 6.

9 Μαΐου 1876

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ ΡΙΚΑΡΔΟΥ,

Ἡ

ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΥΧΗΝ

Συνίξις (δὲ σελ. 273).

Δ'

Ὅτι ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ οἰκονομία προξενοῦν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Καὶ περὶ τοῦ τί στοιχίζει ἐν ἐλάττωμα.

«Εἶπαμεν, φίλοι μου, πολλὰ περὶ τῆς ἐργασίας, καὶ περὶ τῆς προσοχῆς μετὰ τὴν ὁποῖαν ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος χρεωστέϊ νὰ κυττάζῃ τὰς ὑποθέσεις του. Ἐὰν ὁμως θέλωμεν νὰ ἡμεθα βέβαιοι περὶ τοῦ καλοῦ ἀποτελέσματος, πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν οἰκονομίαν.

Ἐκεῖνος ὅστις, καθ' ὅσον ἀθροίζει κέρδη, δὲν ἠξέβησε νὰ οἰκονομῇ, θ' ἀποθάνῃ χωρὶς ἢ ἀφῆσῃ δεκάρα, ἀφοῦ, ὅλην του τὴν ζωὴν, εἶχε κολλημένην τὴν μύτην του εἰς τὴν θημορίαν. Ἀπὸ παχὺ μαγειρεῖται ἐθαίρει λιγνὴ διαθήκη, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος. Ὅποῦται αἱ γυναῖκες διὰ τὸ σαμοβάρι ἀφίρουν τὴν βόκαν καὶ τὴν βελόταν, ὅποῦται οἱ ἄνδρες διὰ τὸ ποῦνται λησμονοῦν τὴν ἀξίτην καὶ τὸ σφυρίον, αἱ περιουσίαι ἐρχονται καὶ παρέρχονται. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἐπλούτισε τὴν Ἰσπανίαν, διότι τὰ ἐξοδά της ἦσαν ἀνώτερα τῶν εισοδημάτων της.

Διῶξάτε μου τὰ τρελλὰ ἐξοδα, καὶ τότε δὲν θὰ παραπονῆσθε τόσο οὔτε διότι οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι, οὔτε διότι οἱ φόροι εἶναι ἕαρες, οὔτε διότι τὰ ἐξοδα εἶναι μεγάλα. Γυναῖκα, κραισί, παιγνίδι, διασκεδάσεις, κάμνουν τὸν πλοῦτον μικρὸν καὶ τὰς ἀνάγκας μεγάλας. Καὶ πάλιν· Μὲ ὅσα στοιχίζει ἐν ἐλάττωμα, ἀνατρέφονται δύο παιδιά. Ὀλίγον τσάϊ, ὀλίγον ποῦνται ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, τράπεζα κλπ. καλῆτερον προμηθευμένη, φορέματα κλπ. εὐγενικώτερα, ὀλίγοι ἐκδρομαὶ καὶ διασκεδάσεις, τί τάχα μεγάλα πράγματα εἶναι, νομίζεις; Ἀλλὰ, φίλε μου, συλλογίσου ὅτι τὸ ὀλίγον, συγνὰ ἐπαναλαμβανόμενον, γίνεται πολὺ. Φυλαχθῆτε πρὸ πάντων ἀπὸ τὰ μικρὰ ἐξοδα, Μικρὴ τρῦπα βυθίζει μέγα πλοῦτον, καθὼς λέ-

γει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος. Καὶ πάλιν· Ὅστις ἀγαπᾷ τὰ ὀρεκτικὰ κομμάτια, γίνεται διακοράης. Καὶ πάλιν· Οἱ τρελλοὶ κάμνουν τὰ ρεύματα, καὶ οἱ φρόνιμοι τὰ τρώγουν.»

Ε'

Ὅτι ἡ εὐθηνία εἶναι ἐπικίνδυνος. Καὶ τί στοιχίζουν τὰ χρήματα.

Ἄϊδου ἐδῶ συναθροισμένοι ὅλοι σας, ὅπου πωλοῦνται μικρὰ καὶ νόστιμα πραγματάκια. Τὰ ὀνομάζετε καλὰ πράγματα, ἀλλὰ θὰ γίνων, ἂν δὲν προσέξετε, κακὰ διὰ μερικὸς ἀπὸ σας. Περιμένετε ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα νὰ πωληθῶν εὐθηνά, καὶ ἴσως πολὺ κάτω τῆς ἀξίας των· ἀλλ' ἂν δὲν ἔχετε αὐτῶν ἀνάγκην, θὰ ἦναι διὰ σας ἀκριβά. Ἐνθυμηθῆτε ὅτι λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος· Ἄν ἀγοράζῃς πράγματα τῶν ὁποίων δὲν ἔχεις ἀνάγκην, γρήγορα θὰ πωλήσῃς ὅσα σοῦ εἶναι ἀγαχαῖα. Καὶ πάλιν· Εἰς τὰς μεγάλας εὐθηνίας συλλογίζου τί πρέπει ν' ἀγοράσῃς. Τί ἐννοεῖ μετὰ τοῦτο; Ἐννοεῖ ὅτι ἴσως ἡ εὐθηνία εἶναι μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον, ἢ ὅτι θὰ σὲ στενοχωρήσῃ εἰς τὰ ἐξοδά σου, καὶ ἐπομένως θὰ σοῦ προξενήσῃ περισσότερο κακὸν παρά καλόν· διότι εἰς ἄλλο μέρος λέγει· Ἡ εὐθηνία πολλοὺς ἀνθρώπους ἐπτώχευσε. Καὶ πάλιν· Τί τρελλὰ! νὰ ἐξοδεύῃ κἀνεις τὰ χρήματά του, καὶ ν' ἀγοράζῃ μεταμέλειαν! Καὶ ἐν τούτοις, ἡ τρέλλα αὐτὴ γίνεται καθ' ἡμέραν εἰς τὰς δημοπρασίας, διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐνθυμοῦνται τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ ἀνθρωπάκου Ρικάρδου. Διὰ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἔχουν εἰς τὴν βάχιν των καλὸν φόρεμα, πόσοι ἄνθρωποι δὲν περιπατοῦν μετὰ τὴν κοιλίαν ἀδειανῆν, καὶ δὲν ἀφίρουν τὴν οἰκογένειάν των λιμοκτονοῦσαν! Μετάξια καὶ ἀτλάζια, βελούδια καὶ κακούμια, σβύρουν τὸ πῦρ τῆς ἐστίας, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος.

Αὐτὴ δὲν εἶναι ἀνάγκαι τοῦ βίου· μόλις ἠμποροῦν νὰ ὀνομαστοῦν ἡδοναὶ αὐτοῦ. Καὶ ὅστος, ἐπειδὴ λάμπουν, πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὰς ἀποκτήσουν; Μὲ τὰς ταιαύτας καὶ ἄλλας ἀνοησίας, οἱ λεγόμενοι κομφοπρεπεῖς κατανοῦν εἰς τὴν πτωχείαν, καὶ ἀναγκάζονται νὰ δανεισθοῦν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἕως χθὲς ἐπεριφρονοῦσαν, οἱ ὅποιοι ὁμως μετὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν, ἠμπόρεσαν νὰ βα-

σταχθοῦν. Αυτό ἀποδεικνύει φανερά ὅτι χωριάτης ὀρθὸς ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ γοσταστόν ἄρχοντα, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος.

Ἴσως αὐτοὶ οἱ κύριοι ἐκληρονόμησαν τὴν μικρὰν τῶν περιουσιῶν, χωρὶς νὰ μάθουν πῶς τὴν κερδαίνουν. Ἴσως ἔλεγαν μέσα τῶν ἡμέρων εἶναι, ποτὲ δὲν θὰ κάμῃ γύκα. Διὰ περιουσιῶν καθὼς τὴν ἰδικήν μου, τίποτε δὲν εἶναι τὸ μικρὸν αὐτὸ ἐξοδόν. Ἐβγαλε ἄλλο, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ἀμπάρι, καὶ γρήγορα θὰ εἶρῃς τὸν πάτον, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος. Ὅταν στεριεῖσθαι τὸ πηγάδι, τότε γνωρίζεται ἡ ἀξία τοῦ νεροῦ. Ἄν ἤκουαν τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀνθρωπάκου, τὴν ἀξίαν αὐτὴν θὰ τὴν ἐγνώριζαν προτιότερα. Θέλεις νὰ μάθῃς τὴν ἀξίαν τῶν χρημάτων; δοκίμασε νὰ δανεισθῆς ὅποιος ζητεῖ δανειστήν, ζητεῖ ἀποκεφαλίστην, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος. Τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ εἰποῦμεν καὶ διὰ τοὺς ὅσοι δανεῖζον εἰς παρομοίους ἀνθρώπους, ἔταν θέλουν νὰ λάβουν ὁπίσω τὸ ἀργύριον αὐτῶν. »

Ἐπὶ συνέχῃ.

Σ.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχῃ· ἰδί σελ. 274.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΝΑΤΗ

Ὁ ἄνθρωξ καὶ τὸ ὄξυγονον.

Ἐρθάσκαμεν, τέλος πάντων, καλὴ μου μαθήτρια, εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἀναπνοῆς, εἰς τὴν ἐξήγησιν δηλ. τοῦ διατι ἀναπνέομεν.

Πρόσεχε δὲ πολὺ, διότι σήμερον θὰ ἀπαντήσωμεν νέα καὶ πολὺ περιεργὰ πράγματα.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἀνθρακοπωλεῖον οὕτως εἰπεῖν τοῦ σώματός μας.

Μὴ γελάς. Εἶδομεν ἤδη, ὅτι εἰδός τι ἐμπορίου γίνεται ἐντὸς τῶν πνευμόνων μας, καὶ ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου αὐτοῦ εἶνε ὁ ἄνθραξ.

— Πῶς, δηλαδή; θὰ ἐρωτήσης, κάρβουνα ἀληθινά, καθὼς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ἡ μαγειρίσά μας; Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἔχομεν εἰς τὸ σῶμά μας κάρβουνα, οὔτε τρώγομεν τοιαῦτα.

Μάλιστα, κυρία μου, ἀληθινά κάρβουνα, καὶ τοιαῦτα κάρβουνα τρώγεις, — μὴ πρὸς κακοφαισισμόν σου, παρακαλῶ. —

Τίποτε δὲν τρώγεις, χωρὶς νὰ τρώγῃς συγχρόνως καὶ ὀλίγον ἄνθρακα.

Γελάς καὶ πάλιν, καὶ κάμνεις κακά.

Ἄν τὸ ψωμί μείνῃ πολλὴν ὥραν εἰς τὸν φούρνον τί γίνεται;

Μαῦρον ἐβδαια.

Ἄν τὸ κρέας μείνῃ πολλὴν ὥραν εἰς τὴν ἐσχάραν, τί γίνεται;

Μαῦρον ἐπίσης.

Ἄν ἀφήσῃς τὰ κάστανά σου πολλὴν ὥραν εἰς τὴν φωτιάν, τί γίνονται;

Μαῦρα καὶ αὐτά.

Μαῦρα ὅλα ὡς κάρβουνα.

Αὐτὸς ὁ ἄνθραξ λοιπὸν δὲν μετέβη θέβαια ἀπὸ τὴν ἐστίαν τοῦ μαγειρείου εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, τὸν ἄρτον, τὸ κρέας, τὰ κάστανα, ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως ἐντὸς αὐτῶν. Δὲν ἐφαινετο ὅμως, διότι ἦτο κρυμμένος ἐντὸς ἄλλων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀφῆρσε τὸ πῦρ, καὶ τὸν ἄφρσε μόνον καὶ ὁρατόν.

Ὁ ἄνθραξ, κόρη μου, εἶνε πρᾶγμα πολὺ περισσότερο διαδεδομένον παρ' ὅσον φαντάζεσαι. Ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον βλέπεις εἰς τὸ μαγειρεῖον, προέρχεται ἀπὸ τὰ ξύλα τῶν δένδρων, ὅπου ὑπάρχει ἀφρονώτερος παρὰ ἄλλοῦ. Δὲν ὑπάρχει ὅμως τεμάχιον φυτοῦ ἢ ζώου, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν τὸ ὑποθέσῃς, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ περιέχῃ ἄνθρακα. Εἰς τὴν σάκχαριν, εἰς τὸ κρασί, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον πίνεις, ὑπάρχει ἄνθραξ. Ἐπὶ εἰς τὸν κάλαμον διὰ τοῦ ὁποῖου γράφω αὐτὴν τὴν στιγμὴν, εἰς τὸ χαρτίον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου γράφω, εἰς τὸ μανδύλιον τὸ ὁποῖον ἔχω ἐντὸς τοῦ θυλακίου μου ἄς τὰ πλησιάσω ὅλα αὐτὰ διὰ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ φῶς τοῦ κηρίου μου, καὶ θὰ μαυρίσουν εἰς τὴν στιγμὴν, θὰ γίνουσι δηλ. κάρβουνα. Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κηρίον ὑπάρχει ἄνθραξ, καὶ εἰς τὴν θρυαλλίδα του, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου ἐπίσης· εἶνε δὲ εὐκολώτατον νὰ συναζώμεν ὅσον θέλομεν, ἀρκεῖ μόνον νὰ θέσωμεν ἐπάνω εἰς τὸ φῶς ἓν τεμάχιον ὑαλίου, τὸ ὁποῖον θὰ μαυρίσῃ ἀμέσως.

Ἄνθραξ ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀέρος, ἄνθραξ ἐντὸς τῆς γῆς, ἄνθραξ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Τώρα, ἐλπίζω, δὲν θὰ μοῦ εἴπῃς πλέον ὅτι δὲν τρώγεις ἄνθρακα. Ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἐπὶ τῆς τραπέζης σου, ὅταν τρώγῃς, μόνον εἰς τὸ ἄλας δὲν ὑπάρχει ἄνθραξ.

Τὸ σῶμά μας λοιπὸν εἶνε γεμάτον ἄνθρακα, καὶ ὅ,τι τρώγομεν φέρει ἀδιακόπως νέον ἄνθρακα ἐντὸς τοῦ. Ἐπειδὴ δὲ, καθὼς ἄλλοτε σοῦ ἔλεγον, τὸ αἷμα σαρόνει ἀδιακόπως τὸ παλαιὸν καὶ ἄχρηστον ὑλικὸν καὶ φέρει νέον, ὁ παλαιὸς καὶ ἄχρηστος ἄνθραξ παρασύρεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ αἵματος. Φέρεται εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ ἐκεῖ παραδίδεται εἰς τὸν ἀέρα, ὅστις τὸν χρειάζεται διὰ μίαν πολὺ περιεργὴν ἐργασίαν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ σοῦ ὁμιλήσω ἀργότερα.

Ἄντὶ δὲ τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ καὶ ἀχρήστου ἄνθρακος, ὁ ἀὴρ δίδει εἰς τὸ αἷμα ἄλλο τι πρᾶγμα χρησιμώτατον εἰς αὐτὸ καὶ ἀπαραίτητον, χωρὶς τὸ ὁποῖον δὲν δύναται τὸ αἷμα νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ ὄργανα τοῦ σώματος, διότι κανὲν τότε δὲν ἤθελεν ἀναγνωρίσει καὶ σεβασθῆ τὴν ἐξουσίαν του.

Τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ ἀνθρακοπώλης πηγαίνει εἰς τὴν ἀγοράν, πωλεῖ τὰ κάρβουνα του καὶ λαμβάνει ἀντ' αὐτῶν χρήματα. Ἄν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν χωρὶς χρήματα, φαντάζεσαι τί ἤθελε τοῦ ψάλλει ἢ σύζυγός του;

Ἄλλὰ ποῖον εἶνε τὸ ἀπαραίτητον αὐτὸ καὶ πολυτίμητον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον λαμβάνει τὸ αἷμα εἰς ἀντάλλαγμα;

Τὸ ΟΞΥΓΟΝΟΝ.

Διατήρησε τὸ ὄνομά του μὲ σεβασμὸν εἰς τὴν μνήμην σου, διότι ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὸν ἀληθῆ τοῦ κόσμου ἡγεμόνα, πολὺ ἀνώτερον τοῦ ἄνθρακος. Τὸ ἡμισυ τοῦλάχιστον τῆς σφαίρας μας οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ὄξυγονον, καὶ ὅμως πολλοὶ ἄνθρωποι οὐδὲ κατ' ὄνομα κἂν τὸ γνωρίζουσι.

Τὸ ἐν πέμπτον τοῦ ἀέρος, ὅστις περικυκλῶναι τὴν σφαῖράν μας, καὶ ὅστις ἐκτείνεται, καθὼς τὴν ἄλλην ἐβδομάδα σοῦ ἔλεγον, εἰς ὕψος τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδων μέτρων, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἢ ὄξυγονον.

Ὅλα τὰ ὕδατα τῆς γῆς, θάλασσα, λίμναι, ποταμοὶ, νερὸν βρόχινον, κ.τ.λ., σύγκεινται κατὰ τὰ ὀκτὼ ἔννατα ἀπὸ ὄξυγονον· τὸ δὲ ἄλλο ἔννατον εἶνε ἓν ἄλλο σῶμα, περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ὁμιλήσωμεν τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα, ὀνομαζόμενον ὕδρογονον.

Ἡ γῆ μας ὀλόκληρος, ὅσον βαθέως καὶ ἂν προχωρήσῃ τις, εἶνε ζυμωμένη μὲ ὄξυγονον καὶ ὅ,τι ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς, ἔρη, δένδρα, πεδιάδες, κοιλάδες, πόλεις, οἰκίαι, εἶνε παραγεμισμέναι μὲ ὄξυγονον. Ἀρκεῖ νὰ σοῦ εἰπω μόνον, ὅτι οἱ λίθοι αὐτοὶ, ἐκ τῶν ὁποίων κτίζομεν τὰς οἰκίας μας, ἀποτελοῦνται κατὰ τὸ ἡμισυ ἀπὸ ὄξυγονον, καὶ ὁ πρῶτος τυχὼν χημικὸς δύναται νὰ σὲ πείσῃ ὀφθαλμοφανῶς δι' ἐνὸς πειράματος.

Τὸ σῶμά σου αὐτὸ ἤθελε καταντήσῃ ἐν μικρότατον πρᾶγμα, ἂν ἐστρεῖτο αἰφνης ὅσον ὄξυγονον περιέχει.

Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον παραλαμβάνει τὸ αἷμα, ὅταν δίδῃ εἰς τὸν ἀέρα τὸν ἄχρηστον καὶ παλαιὸν ἄνθρακα τοῦ σώματός μας. Ἡ ἀνταλλαγὴ δὲ αὕτη γίνεται, καθὼς προείπομεν, ἐντὸς τῶν μικρῶν κυψελῶν τῶν πνευμόνων μας, καὶ χάρις εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν αὕτην ἐπιστρέφει τὸ αἷμα εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰ ὄργανά μας μὲ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο βοδόχρουν χρῶμα, τὸ ὁποῖον διακρίνει τὸ ἀρτηριακὸν αἷμα ἀπὸ τὸ φλεβικόν.

Τὸ ὄξυγονον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον λαμβάνει παρὰ τοῦ ἀέρος, τὸ ἐξοδεύει τὸ αἷμα δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ, διατρέχον τὸ σῶμά μας.

Εἰς τί ὅμως χρησιμεύει; Μήπως τυχὼν τὸ ὄξυγονον εἶνε καὶ αὐτὸ κανὲν ὑλικόν, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα χρειάζονται οἱ μικροὶ ἐργάται τοῦ σώματός μας;

Διόλου. Δὲν εἶναι μετὰ τὸν ἀέρα, λέγει ἡ παροιμία, καὶ ὁ ἀὴρ δὲν μᾶς τρέφει βεβαίως, μελονότι δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν καὶ χωρὶς ἀέρα. Τοῦναντίον μάλιστα, ἔχει μόνον δὲν τρέφει τὰ ὄργανά μας τὸ ὄξυγονον, ἀλλὰ τὰ τρώγει μάλιστα, καὶ ἡ τροφή μας χρησιμεύει ἀκριβῶς εἰς τὸ νὰ χορταίνῃ τὴν ἀχόρταγον ἐρεξίν του. Ἄν δὲ ἡμεῖς παύσωμεν νὰ τρώγομεν δι' ὅποιονδῆποτε λόγον, αὐτὸ ἐξακολουθεῖ νὰ τρώγῃ, καὶ διὰ τοῦτο ὅσοι ἀποθνήσκουν τῆς πείνης εἶνε τόσοι ἰσχυροί. Ὁ ἀὴρ τοὺς ἐφαγεν ἐσωτερικῶς.

Τώρα πρέπει νὰ σταματήσω ἐδῶ, διὰ μίαν στιγμὴν, καὶ πρὶν προχωρήσωμεν νὰ σοῦ ὁμιλήσω περὶ ἐνὸς ἄλλου πρᾶγματος—μάντευσε περὶ τίνος;—Περὶ τοῦ πυρός.

—Καὶ τί κοινόν, θὰ ἐρωτήσης, μεταξὺ ἀναπνοῆς καὶ πυρός;

Πολὺ τὸ κοινόν, κυρία μου· καὶ θὰ τὸ ἴδῃς τὴν ἄλλην ἐβδομάδα.

Ἐπὶ συνέχῃ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΑΛΚΟΣ.

ΑΠΟΔΗΜΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΟΝ

Συνέχῃ· ἰδί σελ. 279.

Ζ'

Ἄλλὰ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως οἱ κάτοικοι τοῦ Τέγγετωφ παρεστάθησαν εἰς θλιβεράν τελετήν. Ὁ μηχανικὸς Κρίς ἀπέθανεν ἔνεκα πνευμονικοῦ νοσήματος τὸ ὁποῖον εἶχε δεινώσει ἡ στομακίακη. Καὶ ἡ μὲν κηδεῖα ἐγένετο ἐπικρατούσης θεῆλλης χιόνος, τὸ δὲ σῶμα ἀπετέθη μεταξὺ μικρῶν καὶ τὸ μνήμα ἐστέρθη δι' ἀπλοῦ σταυροῦ, οὔτινος ἢ θεᾶ ἴσως προξενήσῃ ποτὲ θαυμασμὸν εἰς περιηγητὴν τινα πλανηθέντα εἰς τὰς ἐρήμους ἐκεῖνας. Σημειωτέον δὲ ὅτι μόνον τὸν θάνατον τοῦτον ἐδοκίμασαν μετὰ δύο διαχειμασίας ἐν μέσῳ τῶν πλέον κατεψυγμένων βορείων χωρῶν.

Καὶ φαίνεται μὲν ὅτι ὅσον πλέον προχωρεῖ τις πρὸς τὸν πόλον, τοσοῦτον ἐπιτείνεται καὶ τὸ ψῦχος, δὲν ἔχει ὅμως οὕτω τὸ πρᾶγμα· διότι ὁ Πάρρε εἰς ἐν τῶν ταξειδίων του εἶρε τὴν πόλον τοῦ ψύχους εἰς τὰ περὶ τοῦ 79ου βαθμοῦ τοῦ πλάτους, οὐ μακρὰν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ φέροντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εἰς ταύτην τὴν ζώνην ὁ Τέγγετωφ ἐπέρασε κατὰ συνέχῃαν δύο χειμῶνας. Ἐὰν ἔνεκα τῶν περιστάσεων οἱ ἐρευνηταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν μακρὰς ἐκδρομὰς, ἔλαβον ὅμως ὅλα τὰ ὑγειονομικὰ μέτρα ὅσα ἀπαιτεῖ τὸ κλίμα. Ἴδου τί ἔγραψε περὶ τούτου ὁ γάλλος ὑποπλοίαρχος Βελλότ·

«Τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀποδημητοῦ καὶ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ὑπαρξίν ἐγγυᾶται πλῆθος προσυλάξεων, αἱ ὁποῖαι δὲν φαίνονται παιδαριώδεις διὰ τοὺς δυναμένους νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ὠφέλειαν

αυτῶν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅπως προφυλαχθῆ τις ἀπὸ τοῦ ψύχους νὰ σκεπάζεται πολὺ μὲ θερμὰ σκεπάσματα προκαλοῦντα ἄφθονον ἰδρώτα, διότι ἅμα σταθεῖς πρὸς μικρὰν τινα ἀνάπαυσιν, ὁ ἰδρὼς μεταβάλλεται εἰς πάγον, ἔστω καὶ ἐλαχίστη ἢ ψυχρότης τῆς θερμοκρασίας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶναι προτιμητέα τὰ ἐκ δέρματος ἐλάφου ἐνδύματα, ὡς ὄντα ἐλαφρὰ καὶ στεγανά. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ στεγανότης φέρει ἰδρώτα, μόλις ἠσθάνομεθα ἐπίδρους τὰς χεῖρας καὶ ἀπεβάλλομεν τὰ χειρόκτια, ἕως οὗ τὸ ψύχος ἐβίαζεν ἡμᾶς νὰ φορέσωμεν ἐκ νέου αὐτά. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπράττομεν καὶ διὰ τὴν κεφαλὴν. Ἀλλὰ καὶ μὲ ὄλας ταύτας τὰς προφυλάξεις, ἐστεγνόμεθα καθ' ἑσπέραν τὰς τε κάλτας καὶ τὰ χειρόκτια ἡμῶν, βάλλοντες αὐτὰ ἐπὶ τοῦ στήθους ἢ ὑπὸ τὰς μασχάλας. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν εἶναι ὑγιεινὸν, ἀλλὰ δὲν εἴχομεν πῶς ἄλλως νὰ πράξωμεν. Εὐκόλα δὲ ἐννοεῖται πόσον ταχέως ἀποκτᾶ τις ἔνεκα τούτου ῥευματισμούς. Προσβάλλει δὲ τὸ ψύχος πλέον τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ προσώπου τὴν ῥίνα καὶ τὰ χεῖλη ἔνεκα ὅμως τῶν ἀναπτυσσομένων ἀτμῶν δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ σκεπάζονται. Ὅσοι δὲ ἐξ ἡμῶν τὰ ἐσκέπασαν, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὰ ἀνοίξωσιν εἰμὴ τὸ ἔσπερας. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις πόσον πονεῖ τὸ σῶμα ὅταν τὸ θερμόμετρον καταβαῖνῃ 3¼ βαθμούς ὑπὸ τὸ 0. Ὁμοιάζει ὁ πόνος πρὸς τὸν τοῦ μαστιγομένου διὰ δερματίνων λωρίων διαδέχεται δὲ αὐτὸν νάρκωσις, τῆς ὁποίας διαρκούσης τὰ προσβληθέντα μέρη γίνονται μαλακὰ τὸ αἷμα ἀποσύρεται, ἂν δὲ λευκανθῶσι, τετέλεστοι, διότι ἡ λευκότης σημαίνει ὅτι ἐπάγωσαν διὰ παντός. Ἐνίοτε ἐβιάζομεθα νὰ σταματήσωμεν ἵνα παρατηρήσωμεν ἀλλήλους, διότι ὁ παθὼν, ἔνεκα ἰδίως τῆς νυκτώσεως, δὲν αἰσθάνεται τὴν καιρίαν προσβολήν.

» Ὅσάκις ὁ ἄνεμος ἦτο πολλὰ σφοδρὸς, μόνον καταφύγιον εἴχομεν τὴν πρὸς αὐτὸν στροφὴν τῶν νώτων ἢ χιῶν ὅμως εἰσέδεν εἰς τὸν λαίμῳ, εἰς τοὺς ῥάθωνας καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τῶν ὁποίων ἐκόλλα πολλάκις τὰ βλέφαρα.»

Πάντες οἱ ἀποδημήσαντες εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα συνομολογοῦσι τὰ φρικτὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀνέμου. Ὅσάκις φυσᾷ, οὔτε ἐνδυμα σὲ προφυλάττει, οὔτε γενναϊότης πρέπει νὰ ἀνεγείρης καλύβην ἐκ χιόνος καὶ νὰ καθήσῃς ἐν αὐτῇ ἕως οὗ περάσῃ. Ἄν πράξῃς ἄλλως, ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ παγώσῃς.

Εἰς ταύτας τὰς θαλάσσους καὶ εἰς τούτους τοὺς κινδύνους ἐξετέθησαν οἱ ἐπιχειρήσαντες τὴν ἀποδημίαν ταύτην χάριν τῆς ἐπιστήμης.

¹ εἶναι συνέχεια.

L. ROZIER.

Ἡ μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ κόσμου εἶνε ἡ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ ἄγοντος ἀπὸ Μοβίλης

εἰς Μοντγομερῆ, ἥτις διέρχεται τοὺς ποταμούς Τένσαν καὶ Μοβίλην. Ἐχει ἡ γέφυρα αὕτη 24 χιλιομέτρων μῆκος, εἶνε δὲ ξυλίνη, ὑποβασταζομένη ὑπὸ κυλινδρικών σιδηρῶν στύλων, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐρείδονται ἐπὶ χονδρῶν πασσάλων ἐμπνηγμένων εἰς τὴν ἄμμον. Συντελεσθῆ δὲ εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν καὶ ἐστοίχισεν 7,500,000 φράγκα.

Ο ΠΑΣΑΣ ΒΟΣΚΟΣ

Τουρκικὸν διήγημα ὑπὸ Ἐδουάρδου Λαβουλαί.

Ἦτο ποτὲ εἰς Βαγδάτιον εἰς πασᾶς, τὸν ὁποῖον ὁ σουλτάνος πολὺ ἠγάπα, οἱ δὲ ὑπὸ κοινοῦ τοῦ πολὺ ἐφοβοῦντο. Ὁ Ἄλῃς (οὕτως ὠνομάζετο) ἦτο ἀληθὴς μουσουλμάνος, Τοῦρκος ὡς τοὺς παλαιούς ἐκείνους. Μόλις κατὰ τὴν χαρὰν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ μίαν λευκὴν κλωστήν ἀπὸ μίαν μαύρην, ἔστρωνε κατὰ γῆς ἕνα τάπητα καὶ στρέφον τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν Μέκκαν ἐκαμνεν εὐλαβῶς τὰς καθάρσεις του καὶ τὰς προσευχὰς του. Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν τούτων καθηκόντων του, δύο μαῦροι δούλοι, μὲ ἐνδύματα ἐρυθρὰ, τῷ ἔφερον τὸ *τσιμπούκιον* καὶ τὸν καφέν. Ὁ Ἄλῃς ἐκάθητο σταυροποδητὴ εἰς ἐν ἀνάκλιτρον καὶ ἔμενεν οὕτω καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἡ διοίκησις του συνίστατο εἰς τὸ νὰ πίνῃ βραδέως καφέν τῆς Ἀραβίας μαῦρον, πικρὸν καὶ θερμότατον καὶ νὰ ῥοφᾷ νωχελῶς καπνὸν τῆς Σμύρνης ἐκ μακροῦ *ναργιλῆ*, νὰ κοιμᾶται, νὰ μὴ κάμῃ τίποτε καὶ ἐπὶ ὀλιγώτερον νὰ σκέπτεται. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως, ὅτι κατὰ μῆνα διαταγὴ ἀπὸ τοῦ Σταμποῦλ τὸν προσεκάλεε νὰ στειλῇ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ σουλτάνου ἐν ἑκατομμύριον γρόσια, τὸν φόρον τοῦ πασαλικίου του κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ ἀγαθὸς Ἄλῃς, παραιτῶν τὴν συνήθη ἀπραξίαν του, διέτασσε νὰ προσέλθωσιν ἐνώπιόν του οἱ πλουσιώτεροι ἔμποροι τοῦ Βαγδατίου καὶ τοὺς εἴητε εὐγενῶς δύο ἑκατομμύρια γρόσια. Οἱ ταλαίπωροι ἐκεῖνοι ὕψωνον τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐκτύπων τὸ στήθος των, ἀπέσπων τὰς τρίχας τοῦ γενείου των καὶ μετὰ κλαυθμῶν ἔλεγον ὅτι δὲν ἔχουν οὔτε ἕνα *παρᾶν* ἐπεκταλοῦντο δὲ τὸ ἔλεος τοῦ πασᾶ καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ σουλτάνου. Τότε ὁ Ἄλῃς ἐξακολουθῶν νὰ πίνῃ τὸν καφέν του, διέτασσε ῥαβδισμοῦς εἰς τοὺς πόδας των οὕτω δὲ ἠναγκάζοντο νὰ τῷ φέρωσι τὰ χρήματα ἐκεῖνα τὰ ἀνύπαρκτα, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις κατάρθουν πάντοτε νὰ εὐρίσκωσιν ἐπὶ τέλους. Ἀφ' οὗ ἐμέτρηε τὸ ποσόν, ὁ πιστὸς διοικητὴς ἔσελλε τὸ ἡμισυ εἰς τὸν σουλτάνον, τὸ δὲ ἄλλο ἡμισυ ἔρριπτεν εἰς τὸ ταμεῖόν του, καὶ ἀκολούθως ἐπανελάμβανε τὸν *ναργιλέν* του. Ἐνίοτε μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἂν καὶ ἦτο πολὺ ὑπομονητικὸς, *παρᾶ* πῶνετο διὰ τὰς φροντίδας καὶ τοὺς κόπους, τοὺς

ὁποίους ἔχουσι τὰ μεγαλεῖα καὶ αἱ ἐξουσίαι ἄλλὰ τὴν ἐπαύριον ἐλησμονεῖ καλοκάγαθος τὰ πάντα, καὶ τὸν ἐπόμενον μῆνα εἰσέπραττε τὸν φόρον μὲ τὴν αὐτὴν γαλήνην καὶ τὴν αὐτὴν αὐταπάρησιν.

Ἦτο ὁ τύπος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς τῶν πασᾶδων. Μετὰ τὸ *τσιμπούκιον*, τὸν καφέν καὶ τὰ χρήματα πλείοτερον παντὸς ἄλλου εἰς τὸν κόσμον ἠγάπα ὁ Ἄλῃς τὴν θυγατέρα του, τὸ *Θέ.ληητρον τῶν ὀφθαλμῶν*. Καὶ εἶχε δίκαιον νὰ τὴν ἀγαπᾷ, διότι εἰς αὐτὴν ὡς εἰς ζῶντα καθρέπτην, ὁ Ἄλῃς ἀνεγνώριζε τὸν ἑαυτὸν του μὲ ὄλας του τὰς ἀρετάς. Νωχελὴς ἅμα καὶ ὠραία, τὸ *Θέ.ληητρον τῶν ὀφθαλμῶν* δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἐν βῆμα, ἂν τρεῖς θεράπαιναι δὲν ἦσαν παρ' αὐτῆς ἐτοιμαὶ νὰ ἐκτελέσωσι πᾶσάν τῃς θέλησιν μίαν μαύρην δούλην εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς κόμης καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ τῆς, ἑτέρω κίτρινη ἐκράτει πρὸ αὐτῆς τὸ κάτοπτρον ἢ τὴν ἀέριζε καὶ ἑτέρω μαύρην τὴν διεσκέδαζε διὰ τῶν μορφασμῶν τῆς, ἀπολαμβάνουσα τὰς θωπεῖας ἢ τὰ κτυπήματα τῆς κυρίας τῆς, κατὰ τὴν διάθεσιν εἰς ἣν αὕτη εὐρίσκετο. Ἐκάστην πρωῖαν ἡ κόρη τοῦ πασᾶ ἐξήρχετο ἐπὶ ἐνὸς ἀραμπα, ἀμαξίου ὑπὸ βοῶν συρομένου ἐπορεύετο εἰς τὸ λουτρόν, ὅπου ἔμενε τρεῖς ὥρας, καὶ τὸν ἐπιλοιπον καιρὸν κατηνάσκειν εἰς ἐπισκέψεις, μόνην ἀσχολίαν ἔχουσα νὰ τρώγῃ γλυκύσματα, νὰ πίνῃ σορβέτια, νὰ θεᾶται τὰς χορευτριάς καὶ νὰ χλευάζῃ τὰς καλλίστας φίλας τῆς. Ἀφ' οὗ τοσοῦτον καλῶς διήγε τὴν ἡμέραν τῆς, ἐπέστρεφεν εἰς τὸ παλάτιον, ἠσπάζετο τὸν πατέρα τῆς καὶ ἐκοιμᾶτο ὕπνον ἄνευ ὀνείρων. Ἡ ἀνάγνωσις, ἡ σκέψις, τὸ κέντημα, ἡ μουσικὴ ἦσαν κοπιαστικαὶ ἀσχολίαι, τὰς ὁποίας τὸ *Θέ.ληητρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἐθεώρει ἀρμοζούσας μόνον εἰς τὰς ὑπηρετριάς τῆς. Ὅταν τῆς ἦναι νέα, ὠραία, πλουσία καὶ κόρη τοῦ πασᾶ, ἐγεννήθη διὰ νὰ διασκεδάζῃ. Καὶ τί διασκεδαστικώτερον καὶ ἐνδοξώτερον ἀπὸ τὴν ἀεργίαν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν; Οὕτω σκέπτονται οἱ Τοῦρκοι ἄλλὰ καὶ πόσοι χριστιανοὶ δὲν ὁμοιάζουσι τοὺς Τοῦρκους κατὰ τοῦτο!

Ἄλλ' εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἡ χαρὰ δὲν μένει ἄμικτος λύπης διότι ἄλλως ἢ γῆ θὰ μᾶς ἔκαμνε νὰ λησμονῶμεν τὸν οὐρανόν. Πικρὰ πείρα ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἀξιώματος τούτου εἰς τὸν Ἄλῃν. Μίαν ἡμέραν εἰσπράξεως φόρου ὁ δραστήριος πασᾶς, ὀλιγώτερον ἔξυπνος τοῦ συνήθους, διέταξε κατὰ λάθος νὰ δειρωσιν ἕνα Ἑλληνα ῥαγιάν, προστατευόμενον ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ δαρεὶς ἐκράυγασε, καὶ ἦτο δικαίωμα του ἄλλ' ὁ Ἀγγλὸς πρόξενος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἴσως κακοκοιμηθῆ, ἐκράυγασε δυνατώτερον, καὶ ἡ Ἀγγλίς, ἡ ὁποία οὐδέποτε κοιμᾶται, ἀκόμη δυνατώτερον. Ἐβόησε τὸ κοινοβούλιον, αἱ ἐφημερίδες ἐξανέστησαν καὶ γενικὴ κατακρυγῆ καὶ ἀπειλαὶ ἠγέρθησαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοσοῦτος θόρυβος διὰ πρᾶγμα

τοσοῦτω μικρὸν ἐκούρασε τὸν σουλτάνον, καὶ μὴ δυνάμενος ν' ἀπαλλαγῆ τῆς πιστῆς συμμάχου του, ἦν ἐφοβεῖτο, εὐρεν εὐκολώτερον ν' ἀπαλλαγῆ τοῦ πιστοῦ του πασᾶ, ἀθῶου αἰτίου ὄλου ἐκεῖνου τοῦ πατάγου. Ἡ πρώτη ἰδέα ἡ ὁποία ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἦτο νὰ στραγγαλίσῃ τὸν παλαιὸν τῆς φίλον. Ἀλλ' ἐσκέφθη ὕστερον ὅτι ἡ βάσανος ἐνὸς μουσουλμάνου θὰ ἐχαροποιεῖ πολὺ καὶ θὰ καθίστα ἀλαζόνας τοὺς σκύλους χριστιανούς, αἵτινες ἀείποτε ὑλακτοῦσιν. Οὕτω δὲ ἐν τῇ ἀπέριφῳ ἐπιεικείᾳ Του, ὁ ἀρχηγὸς τῶν πιστῶν ἠρέσθη νὰ διατάξῃ νὰ ῥίψωσιν τὸν πασᾶν εἰς καμμίαν ἐρημίαν καὶ νὰ τὸν ἀφίσωσιν ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Κατ' εὐτυχίαν τοῦ Ἄλῃ ὁ διάδοχος καὶ δικαστῆς του ἦτο γέρον πασᾶς, οὗ ἡ ἡλικία ἐμετρίαζε τὸν ζῆλον καὶ ὅστις ἐγνώριζεν ἐκ πείρας ὅτι ἡ θέλησις τοῦ σουλτάνου δὲν εἶναι σταθερὰ πάντοτε καὶ ἀμετάβλητος. Ἐσυλλογίσθη ὅτι ἴσως ποτὲ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἠδύνατο νὰ λυπηθῆ διὰ τὸν θάνατον φίλου τῆς παλαιοῦ, καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ δι' ἐπιεικείαν, ἥτις ὁμολογουμένως δὲν θὰ τῷ ἐκόσμιζε τίποτε. Προσεκάλεσε λοιπὸν μυστικῶς τὸν Ἄλῃν καὶ τὴν κόρην του, τοῖς ἔδωκεν ἐνδύματα δούλων καὶ τινα γρόσια, καὶ τοὺς προειδοποίησεν ὅτι ἐάν τὴν ἐπαύριον ἤθελον εὐρεθῆ εἰς τὸ πασαλίκι ἢ ἐάν ποτε ἤθελον ἀκουσθῆ τὸ ὄνομά των, θὰ τοὺς ἐκρέμα ἢ θὰ τοὺς ἀπεκεφάλιζεν. Ὁ Ἄλῃς τὸν ἠὺχαρίστησεν ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἀνεχώρησε μετὰ τινος κίρβανίου μεταβαίνοντος εἰς Συρίαν. Ἀφ' ἐσπέρας διελαλήθη εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Βαγδατίου ἡ πτώσις καὶ ἡ ἐξορία τοῦ πασᾶ, καὶ γενικὴ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις κατέλαβε πάντας. Πανταχοῦ ἀνύμνον τὸ φιλοδίκαιον τοῦ σουλτάνου καὶ τὴν μέριμναν περὶ τῶν ὑπηκόων του, ἐπαγρυπνοῦντος ἀκαταπαύστως ἐπὶ τῶν ταλαιπωριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο κατὰ τὸν ἐπιόντα μῆνα, ὅτε ὁ νέος πασᾶς, ὅστις εἶχε τὴν χεῖρα ὀλίγω βαρεῖαν, ἐζήτησε δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια γρόσια, ὁ ἀγαθὸς λαὸς τοῦ Βαγδατίου ἐπλήρωσε προθυμότατα, θεωρῶν ἑαυτὸν εὐτυχῆ ὅτι ἐλυτρώθη τέλος ἀπὸ τοῦς ὄνυχας τοῦ ληστοῦ, ὅστις ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη τὸν ἐγύμνου ἀτιμωρητεῖ.

Εἶναι μὲν πολὺ καλὸν νὰ λυτρώσῃ τις τὴν κεφαλὴν του, ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν φθάνει πρὸς τίς καὶ νὰ ζήσῃ, καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ δύσκολον καὶ κοπιαστικόν εἰς ἄνθρωπον συνειθισμένον νὰ τρέφῃται ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν χρημάτων τῶν ἄλλων. Φθᾶς εἰς Δαμασκόν, ὁ Ἄλῃς εὐρέθη ἄνευ πόρου ζωῆς. Ἄγνωστος καὶ ξένος, ἄνευ φίλων, ἄνευ συγγενῶν, ἀπέθνησκε τῆς πείνης, καὶ, τὸ σκληρότατον δι' ἕνα πατέρα, ἔβλεπε τὴν κόρην του ὠχρῶσαν καὶ φθίνουσαν παρ' αὐτῷ. Τί νὰ κάμῃ εἰς τὸ ἔπακρον τοῦτο σημεῖον τῆς δυστυχίας καταντήσας; Νὰ τείνῃ

τὴν χεῖρα ἐπαιτῶν; Ἄλλὰ τοῦτο θεώρει ἀνάξιον δι' ἄνδρα, ὅστις χθές ἔτι εἶχεν ὀλόκληρον λαὸν κύπτοντα καὶ γουγκλινῆ πρό αὐτοῦ. Νὰ ἐργασθῆ; Ὁ Ἄλῆς, ἔζησε μέχρι τοῦδε πάντοτε εὐγενῶς, καὶ οὐδὲν ἔργον ἐγνώριζεν. Ὅλον τὸ μυστικόν του, ὅταν εἶχεν ἀνάγκην χρημάτων, συνίστατο εἰς τὸ νὰ συλλαμβάνῃ καὶ νὰ δέσῃ τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ὅπως ἐξασκῆ κάνεις ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐντιμὸν ταύτην ἐργασίαν πρέπει νὰ ἦναι πασᾶς καὶ νὰ ἔχῃ φερμάνιον τοῦ σουλτάνου. Πᾶς ἄλλος διατρέχει μυρίους κινδύνους καὶ συλλαμβανόμενος ἀπαγχονίζεται, ὡς ληστής. Εἰς τοὺς πασάδες δὲν ἀρέσκει παντάπασιν ὁ συναγωνισμός, καὶ τοῦτο ὅπως οὖν ἐγνώριζεν ὁ Ἄλῆς· διότι ὅταν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκρέμα κανένα, ἔχοντα τὴν αὐθάδειαν νὰ σφετερίζηται τὰ δικαιώματά του ληστεύων τοὺς ὑπηκόους του, θεώρει τοῦτο ὡς τὴν ἀρίστην τοῦ βίου του πράξιν.

Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν δὲν εἶχε φάγει καὶ καθ' ἣν τὸ *Θεῖλητρον τῶν ὀφθαλμῶν*, ἐξηνητημένη ὑπὸ τῆς πείνης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγεῖρη τῆς ψυχῆς, ἐφ' ἧς κατέκειτο, ὁ Ἄλῆς, περιτρέχων τὰς ὁδοὺς τῆς Δαμασκῆ ὡς λύκος, πεινασμένος, εἶδεν ἀνθρώπους, βαστάζοντας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαγῆνους πλήρεις ἐλαίου καὶ φέροντας αὐτὰς εἰς τινὰ ἀποθήκην μικρὸν ἀπέχουσαν. Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἀποθήκης ἦτο εἰς ὑπάλληλος, ὅστις ἐπλήρωνεν εἰς ἕκαστον ἀγθοφόρον ἕνα παρᾶν δι' ἕκαστον δρόμον. Ἡ θέα τοῦ μικροῦ ἐκείνου χαλκίνου κερματίου ἐπέφερε ῥίγος εἰς τὸν πρόην πασᾶν. Ἐλαβε τὴν σειράντου εἰς τὴν γραμμὴν τῶν ἀγθοφόρων καὶ ἀναβὰς στενὴν τινὰ κλίμακα, ἐφορτώθη μέγαν τινὰ ἀμφορέα, τὸν ὅποιον μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδύνατο νὰ κρατῆ ἐν ἰσορροπίᾳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ βαστάζων αὐτὸν ἔτι δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.

Με συμμαζευμένον τὸν λαϊμὸν, τοὺς ὄμους ὑψωμένους καὶ τεταμένον τὸ μέτωπον, κατήρχετο ὁ Ἄλῆς βραδέως τὴν κλίμακα, ὅταν εἰς τὴν τρίτην βαθμίδα ἠσθάνθη τὸ φορτίον του κλίνον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν. Ἐκλίνε τότε πρὸς τὰ ὀπίσθεν, ἀλλ' ὁ πούς του ὠλισθήσε καὶ ὁ Ἄλῆς ἐκυλίθη μέχρι τοῦ πέρατος τῆς κλίμακας, μετὰ τῶν τεμαχίων τοῦ θραυσθέντος ἀμφορέως, ἐν ᾧ κύματα ἐλαίου κατέκλυσαν αὐτόν. Κατησχυμένος ἠγείρετο ἐκ τῆς πτώσεώς του, ὅτε ἠσθάνθη νὰ συλλαμβάνῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἡ χεὶρ τοῦ ὑπάλληλου τῆς οἰκίας.

—Καιροῦρρίζικε, τῷ εἶπεν οὗτος, πλήρωσέ μου γρήγορα πενήντα γρόσια διὰ τὴν ζῆμιν ὅπου ἔκαμες καὶ κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ! Ὅταν δὲν ζεῖρῃς μίαν τέχνην δὲν πρέπει νὰ καταπιάνεσαι.

—Πενήντα γρόσια, ἀντεῖπεν ὁ Ἄλῆς, πικρῶς μειδιῶν. Καὶ ποῦ νὰ τὰ εὔρω; Δὲν ἔχω οὔτε ἕνα παρᾶν.

— Ἄν δὲν πληρώνη τὸ πουγγί σου, ἄς πλη-

ρώσῃ τὸ πεταί σου, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος ἄνευ ἐνδοιασμοῦ.

Καὶ εἰς ἐν νευμά του τέσσαρες σιθραοὶ βραχιόνες συνέλαβον τὸν Ἄλῆν, τὸν ἔρριψαν κατὰ γῆς καὶ ἐπέρασαν τοὺς πόδας του διὰ μέσου δύο σχοινίων, ὅπως εἰς τόσους ἄλλους ἔκαμνον ὁ Ἄλῆς ὅταν εὐρίσκετο εἰς Βαγδάτιον· ἐπὶ τοῦ πέλματος δὲ τῶν ποδῶν του ἐφήρμοσαν πεντήκοντα βραδισμούς, τοσοῦτον καλοὺς καὶ δυνατοὺς, ὡς νὰ ἐπέβλεπε πασᾶς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς.

Ἠγέρθη ὁ Ἄλῆς καὶ περιτυλίξας διὰ βράκων τοὺς ἀμάσσοντας πόδας του, ἐσύρθη χωλαίνων καὶ ὀδυρόμενος μέχρι τῆς κατοικίας του.

—Ὁ Θεὸς ἐνὶ μέγας, ὑπετονθόρυσεν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποφέρω βάσανα τὰ ὅποια ἐγὼ ἔκαμα ἄλλοι νὰ ὑποφέρωσιν. Ἄλλ' οἱ ἔμποροι τοῦ Βαγδατίου, τοὺς ὁποίους ἐράβδιζον, ἦσαν εὐτυχέστεροι ἐμοῦ. Εἶχον φίλους, οἱ ὅποιοι ἐπλήρωναν δι' αὐτοὺς, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀποθνήσκω τῆς πείνης, χωρὶς οὔτε ἐν κομμᾶτιον ἄρτου νὰ κερδήσω ἐκ τῶν βραδισμῶν.

Ἡπατᾶτο ὁμοῦ, διότι ἀγαθὴ τις γυνή, ἡ ὁποία εἶτε ἐκ τύχης, εἶτε ἐκ περιεργίας εἶχεν ἰδεῖ τὸ δυστύχημά του, τὸν εὐσπλαχνίσθη. Τῷ ἔδωκεν ἔλαιον διὰ νὰ ἐπιθέσῃ εἰς τὰς πληγὰς του, ἕνα μικρὸν σάκκον ἀλεύρου καὶ τινὰς δρᾶκας ὀσπρίων διὰ νὰ ζήσῃ μέχρι τῆς ἐντελοῦς θεραπείας του τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, τὸ πρῶτον ἦδη ἀπὸ τῆς πτώσεώς του, ὁ Ἄλῆς ἐκοιμήθη ἀμέριμνος περὶ τῆς αὔριον.

Οὐδὲν δξύνει τὸ πνεῦμα ὅσον ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ μόνωσις. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς νοσηλείας του ἐπῆλθεν εἰς τὸν Ἄλῆν φωτεινὴ τις ἰδέα. «Ἡμῖν μωροὶ, ἐσκέφθη νὰ γίνω ἀγθοφόρος· οἱ πασάδες δὲν ἔχουν δυνατὴν κεφαλὴν τὴν τιμὴν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἀφίσωμεν εἰς τὰ βῶδια. Ὁ τι διακρίνει τοὺς ἀνθρώπους τῆς τάξεώς μου εἶναι ἡ ἐπιδεξιότης, ἡ εὐκίνησις τῶν χειρῶν· ἡμῖν κνηγὸς περίφημος· ἐπὶ πλέον γνωρίζω κατὰ βάθος τὴν τέχνην τοῦ κολακεύειν καὶ τοῦ ψεύδεσθαι· εἶμαι τεχνίτης εἰς ταῦτα, ἀφ' οὗ ἐχρημάτησα πασᾶς· ἄς ἐκλέξω λοιπὸν ἐν ἐπάγγελμα εἰς ὁ δύνάμει νὰ διαπρέψω, νὰ ἐκπλήξω τὸν κόσμον διὰ τῶν λαμπρῶν πλεονεκτημάτων μου καὶ νὰ ἀποκτήσω τάχιστα καὶ ἐντίμως μεγάλην περιουσίαν».

Μετὰ πολλὰς σκέψεις ὁ Ἄλῆς ἐγένετο κουρεύς. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς· ὁ αὐθέντης του τὸν εἶχεν ὀρίσει διὰ ν' ἀντλή ὕδωρ, νὰ καθαρῶν τὸ κατάστημα, νὰ ἀκονίσῃ τὰ ξυράφια καὶ νὰ φέρῃ καφὲν καὶ τσιμπούκιον εἰς τοὺς θαμῶνας. Ὁ Ἄλῆς ἐξετέλει θαυμασίως τὰς τοιαύτας λεπτὰς ἀσχολίας. Ἐὰν δὲ τυχὸν τῷ ἐνεπιστεύοντο τὴν κεφαλὴν χωρὶς τοῦ τινος τῶν ὀρέων, πᾶν λάθος τοῦ ξυραφίου διήρχετο ἀπαρατήρητον· οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἀνθρώποι ἔχουσι τὸ δέμα τραχὺ καὶ δὲν ἀγνοοῦσιν

ὅτι ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ἐκδέρωνται· ὡστε δι' αὐτοὺς εἶτε πλειότεραι εἶτε ὀλιγώτεραι ἀφαιμάξεις οὐδὲν σημαίνουσι, καὶ οὐδὲ ὅπως μεταβάλλουσι τὴν ἀποκτίνωσιν των.

Πρῶταν τινὰ εἰσήλθεν εἰς τὸ κουρείον, ἐν ἀπουσία τοῦ αὐθέντου του, ἐν μέγα ὑποκείμενον οὐ ἢ θέα μόνον ἤρκει νὰ κατατρομάξῃ τὸν ταλαίπωρον Ἄλῆν. Ἦτο ὁ γελωτοποιὸς τοῦ πασᾶ, κυφὸς εἰδεχθῆς, μικρόσωμος, με κεφαλὴν ὁμοίαν πρὸς κίτρον, με ὀφθαλμοὺς μικροὺς καὶ πρασινωπούς, καὶ ὀδόντας πιθήκου. Ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ κρανίου του ὁ Ἄλῆς ἔχε κύματα ἠρωματισμένου ἀφροῦ σάπωνος, ὁ γελωτοποιὸς, ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς ἔδρας του, ἐπεδίδετο εἰς μυρίους ἀστεϊσμούς, κεντῶν αὐτὸν καὶ μυκτηρίζων. Δις τὸν ἔκαμε νὰ ἀφίσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του νὰ πέσῃ ἡ λεκάνη, καὶ δις τοσαύτην ἠσθάνθη ὁ γελωτοποιὸς χαρὰν, ὥστε ἔρριψεν εἰς αὐτὸν τέσσαρας παράδες. Ἐν τούτοις ὁ συνετὸς Ἄλῆς δὲν ἐγκατέλιπε τὴν σοβαρότητα τοῦ ἀφρωσιωμένου καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὴν περιποίησιν κεφαλῆς τοσοῦτον πολυτίμου, ἐξυράφιζε μετὰ κανονικότητος καὶ ἐλαφρότητας θαυμασίας, ὅταν ἐξαίφνης ὁ γελωτοποιὸς ἐμόρφασεν εἰδεχθέστατα καὶ τοιαύτην ἐξέπεμψε κραυγὴν, ὥστε ὁ κουρεύς τρομάξας ἀπέσυρεν ἀποτόμως τὴν χεῖρά του συμπαρασύρων εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ξυραφίου του καὶ τὸ ἦμισυ τοῦ ὠτός τοῦ γελωτοποιοῦ.

Οἱ γελωτοποιοὶ ἀγαπῶσι νὰ γελῶσιν, ἀλλὰ δι' ἐξῆδων τῶν ἄλλων. Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ἔχων ἐπιδερμίδα εὐαισθητοτέραν τῆς ἐπιδερμίδος ἐκείνων, οἵτινες εὐαρεστοῦνται τύπτοντες τὸ δέμα τῶν πλησίον των. Ὁ κυφὸς πάραυτα ὡς λυσσῶν ἐχύθη ἐπὶ τοῦ Ἄλῆ γρονθοκοπῶν αὐτὸν καὶ προσπαθῶν νὰ τὸν ἀποπνίξῃ, ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπεκαλεῖτο βοήθειαν κατὰ τοῦ δολοφόνου. Κατ' εὐτυχίαν ὁμοῦ τοῦ Ἄλῆ ἡ ἐντομὴ ἦν σπουδαιοτάτη, ὥστε ἐδέσσειν ὁ τραυματισθεὶς ν' ἀφήσῃ αὐτὸν καὶ νὰ ἐπιμεληθῇ τὸ ὠτίον του, ἐξ οὗ ἔρρεεν ἄφθονον αἷμα. Ὁ Ἄλῆς ἐδράξατο τῆς καταλήλου ταύτης περιστάσεως, ὅπως ἐξέλεθ τοῦ κουρείου καὶ διατρέξῃ τὰς στενωποὺς τῆς Δαμασκῆ μετὰ τῆς ταχύτητος ἀνθρώπου μὴ ἀγνοοῦντος ὅτι ἂν συλληφθῇ τὸν ἀναμένει ἀγχόνη.

Μετὰ μυρίους ἐλιγμούς καὶ περιστροφάς, ἐκρύβη ἐν τινὶ ἐρειπίῳ καὶ μόλις ὅταν ἐπῆλθον τὰ σκότη καὶ ἡ σιγὴ τῆς νυκτὸς ἐτόλμησε νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἐὰν ἔμενον ἔτι ἐν Δαμασκῶ μετὰ τὸ συμβᾶν ἐκεῖνο, ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ παρεδίδετο εἰς βέβαιον θάνατον· διὰ τοῦτο δὲν ἐκοπίασε πολὺ νὰ πείσῃ τὴν θυγατέρα του ὅτι ἔπρεπεν εἰς τὴν στιγμὴν νὰ ἀναχωρήσωσιν. Αἱ ἀποσκευαὶ των δὲν τοῖς παρέιχον βεβαίως κάμμιαν δυσκολίαν, καὶ πρὶν χαράξῃ ἡ αὐγὴ εὐρίσκοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὠδοιπόρου ἀδικκόπως, μηδαμοῦ σταματῶντες καὶ ὡς μόνην τροφὴν ἔχοντες

σὺκά τινα, τὰ ὅποια εὐρίσκον ἐπὶ τῶν δένδρων τῆς ὁδοῦ, καὶ ὀλίγον ὕδωρ, ὅπερ μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἐπετύγγανον εἰς τὰ βάθη ἀποξηραμένων βευμάτων. Ἄλλὰ πᾶσα δυστυχία ἔχει καὶ τὴν γλυκύτητά της, εἶναι δὲ ἀληθές ὅτι εἰς τοὺς καιροὺς τοῦ μεγαλείου των οὐδέποτε ὁ πασᾶς ἢ ἡ κόρη του ἔφαγον καὶ ἐπιον με πλειότεραν ὄρεξιν.

Μετὰ ὀδοιπορίαν τριῶν ἡμερῶν οἱ φυγάδες ἐφιλοξενήθησαν ὑπὸ ἀγαθοῦ τινος χωρικοῦ, ἐφαρμόζοντες ἀσμένως καὶ θρησκευτικώτατα τὸν ἅγιον τῆς ξενίας νόμον. Ἀφ' οὗ ἐδειπνησαν καὶ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Ἄλῆ συνομιλίας του ἔμαθεν ὁ οἰκοδεσπότης ὅτι στερεῖται παντὸς πόρου ζωῆς, τῷ προέτεινε νὰ τὸν προσλάβῃ ὡς ποιμένα του. Ὁ Ἄλῆς ἐσκέφθη ὅτι δὲν ἦτο πολὺ δύσκολον ἐπάγγελμα τὸ νὰ ὀδηγῆ τὰ ἔρη εἰκοσάδα αἰγῶν ἀκολουθουμένων ὑπὸ πενήκοντα περίπου προβάτων, ἀφροῦ μάλισα τὴν πλειότεραν ἐργασίαν θὰ τὴν ἔκαμνον δύο καλοὶ σκύλοι· ἐπειτα δὲν ἔτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ δαρῆ ἐκ τῆς ἀδεξιότητός του, καὶ θὰ εἶχεν ὅσον ἤθελε γάλα καὶ τυρόν· καὶ δὲν θὰ τῷ ἔδιδε μὲν οὔτε ἕνα παρᾶν ὁ ἰδιοκτήτης, ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἐπέτρεπεν εἰς τὸ *Θεῖλητρον τῶν ὀφθαλμῶν* νὰ λαμβάνῃ ὅσονδήποτε μαλλίον ἐχρειάζετο πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνδυμάτων τῆς καὶ τῶν τοῦ πατρὸς της. Ὅστε ὁ Ἄλῆς, ὅστις ἐκινδύνευεν ἢ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης ἢ νὰ κρεμασθῇ, ἠσπᾶσθη ἄνευ τῆς ἐλαχίστης δυσκολίας τὸν πατριαρχικὸν βίον, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπαύριον με τὴν κόρην του, τοὺς σκύλους καὶ τὸ ποιμνίον του ἔλαβε τὴν ὁδὸν τῶν ὀρέων.

Ἀφ' οὗ ἐξησφάλισεν οὕτω τὸ μέλλον του, ὁ Ἄλῆς διήγειν ἀμέριμνος εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νωχελῶς. Ἐξηπλωμένος ἐκάπνιζε με τὸ τσιμπούκιον καὶ ἠσχολεῖτο θεωρῶν τὰ περιπτύμενα πτηνὰ. Ἡ δυστυχὴς ὁμοῦ κόρη του, ὀλιγώτερον αὐτοῦ ἀφροντὶς καὶ καρτερικῆ, ὑπέφερε πολὺ συλλογιζομένη τὸ Βαγδάτιον, ἡ δὲ ἠλακάτη δι' ἧς ἐνήθη δὲν συνετέλει νὰ τῇ ἐμπνεύσῃ λήθην τοῦ παρελθόντος.

— Πάτερ μου, ἔλεγε συχνάκις, τί χρησιμεύει ἡ ζωὴ, ὅταν συνίσταται εἰς ἀκατάπαυστον δυστυχίαν; Δὲν εἶναι προτιμότερον ν' ἀποθάνωμεν ἅπαξ διὰ παντὸς παρὰ νὰ ὑποφέρωμεν τόσα βάσανα κατὰ πᾶσαν στιγμὴν;

— Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας, κόρη μου, ἀπεκρίνετο ὁ συνετὸς βροσκός, καὶ ὁ τι κάμνει εἶναι καλὰ κάμωμένον. Ἐγὼ ἔχω τώρα τὴν ἡσυχίαν μου, καὶ εἰς τὴν ἰδικὴν μου ἡλικίαν τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτιστον τῶν ἀγαθῶν. Οὕτω βλέπεις ὅτι ὑπομένω. Ἄ! ἂν ἐμάνθανα καὶ ἐγὼ κάμμιαν τέχνην! Σὺ πάλιν εἶσαι νέα, ἔχεις ἐλπίδας καὶ δύνασαι νὰ ἀναμένης μεταβολὴν τῆς τύχης· ἔχεις λοιπὸν πολλοὺς λόγους διὰ νὰ κρηγορήσῃς.

— Ὑπομένω καὶ ἐγὼ, καλέ μου πατέρα, ἔλεγε τὸ *Θεῖλητρον τῶν ὀφθαλμῶν* γενάλοισα.

Καὶ ὑπέμενον, τοσοῦτον ὅμως ὀλιγώτερον ὅσον πλειοτέρας ἔτρεφεν ἐλπίδας.

Εἶχε παρῆλθει ἔν ἔτος καὶ πλέον, ἀφ' ὅτου ὁ Ἄλῃς διῆγε βίον εὐδαίμονα ἐν τῇ ἐρημίᾳ, ὅτε πρῶταν τινὰ ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ τῆς Δαμασκοῦ ἐξῆλθε πρὸς θήραν εἰς τὸ ὄρος. Καταδιώκων δὲ πληγωθέν τι πτηνόν, περιπλανήθη, καὶ μόνος, μακρὰν τῆς ἀκολουθίας του, προσεπάθει ν' ἀνεύρη τὸν δρόμον του, ἀκολουθῶν τὸ ρεῦμα μικροῦ τινος ρυακίου. Ἐκεῖ δὲ, μόλις ἔκαμψε βράχον τινὰ ἐπιπροσθούντα, εὗρέθη ἀπέναντι μιᾶς νεάνιδος, ἥτις καθημένη ἐπὶ τῆς χλόης καὶ ἀφίνουσα νὰ βρέχη τοὺς πόδας της τὸ ρυάκιον, ἐπλεκε τὴν μακρὰν αὐτῆς κόμην. Ἰδὼν τὸ ὄραϊον ἐκεῖνο πλάσμα ὁ Ἰουσοῦφ ἐξέβαλε κραυγὴν. Τὸ *Θέλιητρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἤγειρε τὴν κεφαλὴν, τρομάξασα δὲ ἐπὶ τῇ θάξ ἐκὸς ξένου, ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα της, ἐξαφανισθεῖσα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐκθάμβου ἡγεμόνος.

—Τί εἶναι αὐτό; ἐσχέθη ὁ Ἰουσοῦφ. Τὸ ἄνθος τῶν ὀρέων εἶναι ἀνθηρότερον ἀπὸ τὰ ῥόδα τῶν κήπων μας; ἢ κόρη αὐτῆ τῆς ἐρήμου εἶναι ὠραιότερα ἀπὸ τὰς σουλτάνας ἡμῶν. Αὐτὴ εἶναι γυνὴ ὅταν τὴν ὠνευροῦμην.

Ἐτρεξεν ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τῆς ἀγνώστου, ὅσον ταχέως τὸν ἀφινον, νὰ τρέξη οἱ ὑπὸ τὰ βήματά του ὀλισθαίνοντες χάλικες. Εὗρεν ἐπὶ τέλους τὸ *Θέλιητρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἀμέλγουσαν τὰ πρόβατα, ἐν ᾧ ὁ πατὴρ της ἐκάλει τοὺς κύνας, ὧν αἱ μανιώδεις ὕλακαὶ ἐμήνυον τὴν προσέγγισιν τοῦ ξένου. Ὁ Ἰουσοῦφ τοῖς παρέστησεν ὅτι περιπλανήθη καὶ ὅτι ἀποθνήσκει τῆς δίψης. Τὸ *Θέλιητρον τῶν ὀφθαλμῶν* τῷ ἐκόμισε πάραυτα γάλα εἰς μέγα πῆλινον ἀγγεῖον· ὁ Ἰουσοῦφ ἔπειε βραδέως καὶ ἐν σιγῇ παρατηρῶν τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην, ἐπὶ τέλους δὲ μὴ δυνάμενος νὰ παραμείνῃ περισσότερον χωρὶς νὰ παρεξηγηθῇ, τοὺς ἠρώτησε περὶ τοῦ δρόμου του. Ὁ Ἄλῃς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν δύο κυνῶν του, ὠδήγησε τὸν κυνηγὸν μέχρι τῆς πεδιάδος, καὶ ἐπέτρεψε τρέμων. Διότι ὁ ἀγνώστος τῷ ἔδωκεν ἐν χρυσοῦν νόμισμα· θὰ ἦτο λοιπὸν κἀνεὶς ἀξιωματικὸς τοῦ σουλτάνου, ἢ καὶ κἀνεὶς πασᾶς ἴσως· διὰ τὸν Ἄλῃ δὲ, ὅστις ἔκρινε τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῇ βίαι τῶν ἰδίων ἀναμνήσεων, πασᾶς ἐσήμαινε ἀνθρώπον μὴ δυνάμενον νὰ πράξῃ ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ κακοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου ἢ φιλίας ἢ ἐξ ἴσου ἐπίφοβος, ὅσον καὶ τὸ μῖσος.

Φθὰς εἰς Δαμασκὸν ὁ Ἰουσοῦφ ἔτρεξε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν τράχηλον τῆς μητρὸς του· τῇ ἐπανέλαβεν ὅτι ἦτο ὄραϊα ὡς ὅτε ἦτο εἰκοσαετίας, λαμπρὰ ὡς πανσέληνος, ὅτι ἦτο ἡ μόνη φίλη του, ὅτι μόνην αὐτὴν ἠγάπα εἰς τὸν κόσμον, καὶ λέγων ταῦτα κατησπάζετο τὰς χεῖρας αὐτῆς.

Ἡ μήτηρ ἐμειδίασε·—Τέκνον μου, τῷ εἶπε, βλέπω ὅτι ἔχεις νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆς κἀνὲν μυστικόν· ὁμιλεῖ γρήγορα. Δὲν εἰδέωρ ἂν ἦμαί

τόσον ὄραϊα, ὅσον λέγεις· ἀλλ' ὅ τι δύναμαι νὰ σὲ βεβαιώσω εἶναι ὅτι οὐδέποτε θὰ εὗρης καλλιτέραν ἐμοῦ φίλην.

Ὁ Ἰουσοῦφ δὲν περιέμενε πολλὰς παρακλήσεις· ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ διηγηθῇ ὅ τι εἶδεν εἰς τὸ ὄρος· παρέστησε τὴν ὄραϊαν ἀγνώστον ὡς τι ἐκτακτὸν ὄλωσ καὶ θαυμαστὸν, ἐβεβαίωσε τὴν μητέρα του ὅτι ἄνευ ἐκεῖνης δὲν ἠδύνατο νὰ ζῆσῃ, ὅτι ἤθελε νὰ τὴν νυμφευθῇ, καὶ αὐριο μάλιστα.

—Ὀλίγην ὑπομονὴν, παιδί μου, τῷ ἐπανελάμβανεν ἡ μήτηρ του· ἀφῆσέ μας νὰ πληροφορηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ποῖον εἶναι τὸ τέρας ἐκεῖνο τῆς καλλονῆς· ἔπειτα θὰ πείσωμεν καὶ τὸν πατέρα σου νὰ συναινέσῃ εἰς τὸν εὐτυχῆ σας γάμον.

Ὅταν ὁ πασᾶς ἔμαθε τὸ πάθος τοῦ υἱοῦ του, πρῶτον ἤρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ ἐπὶ τέλους ὠργίσθη φοβερὰ. Καὶ ἔλειπον ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν πλούσιαι καὶ εὐεδαεῖς νεαὶ διὰ νὰ ἀναγκασθῇ νὰ τρέχῃ εἰς τὴν ἐρημον νὰ ζητῇ μίαν αἰγοβοσκόν· Ποτὲ δὲν θὰ συγκατετίθετο νὰ γίνῃ τοιοῦτος ἄθλιος γάμος, ποτέ!

Ποτὲ εἶναι λέξεις, τὴν ὁποῖαν οὐδέποτε συνετὸς ἀνθρώπος πρέπει νὰ προφέρῃ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του, ὅταν ἔχη ἐναντίου αὐτοῦ τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν του. Δὲν παρῆλθον ὀκτὼ ἡμέραι καὶ ὁ πασᾶς, καμφοθεὶς ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς καὶ ἀπὸ τὴν ὠχρότητα καὶ τὴν σιγὴν τοῦ υἱοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ. Ἄλλ' ὡς ἀνὴρ συνειδὼς τὴν ἀξίαν του· καὶ πεπεισμένος περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν σκέψεών του, δικήρυξεν ὅτι ἔπραττεν ἐν γνώσει ἀνόητον πράξιν.

—Ἔστω, εἶπεν· ἀφ' οὗ τὸ θέλει ἄς νυμφευθῇ ὁ υἱός μου μίαν αἰγοβοσκὸν καὶ ἡ τρέλα του ἄς στραφῇ κατὰ τῆς κεφαλῆς του· ἐγὼ νίπτομαι τὰς χεῖρας. Ἄλλ' ὅπως μὴ λείψῃ τίποτε ἀπὸ τὸν γελοῖον αὐτὸν γάμον, ἄς ἔλθῃ ἐδῶ ὁ γελωτοποιός μου. Αὐτὸς εἶναι ὁ κατάλληλος νὰ παραλάβῃ καὶ μᾶς φέρῃ τὴν ἀθλίαν ἐκεῖνην, ἥτις ἔρριψε μάγια εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ κυρὸς ἐλάμβανεν ἐπὶ ὄνου τὴν πρὸς τὸ ὄρος ἀγούσαν καταράμενος καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ πασᾶ καὶ τὰς ἀνοησίας τοῦ υἱοῦ του. Ἦτο σωστὸν αὐτὸ, μὲ τὸσον ἥλιον καὶ κονιορτὸν νὰ τὸν ἀποστέλλωσιν ὡς πρεσβεῖαν εἰς ἓνα βοσκόν, αὐτὸν τὸν τὸσον ἀβρόν καὶ εὐπαθῆ, τὸν γεννηθέντα ὅπως ζῆ ἐντὸς ἀνακτόρων καὶ θέλγοντα διὰ τῆς λεπτότητος τοῦ πνεύματός του ἡγεμόνας καὶ μεγιστάνας; Ἀλλὰ, φεῦ! ἡ τύχη εἶναι τυφλή· παρέχει εἰς τοὺς μωροὺς ὅλα τὰ μέσα καὶ τὰς τιμὰς καὶ ἀναγκάζει τὴν μεγαλοφυῖαν νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γελωτοποιοῦ, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Τριήμερος ἐπίπονος ὁδοιπορία, ἀντὶ νὰ πραῦνῃ εἶχεν ἐπαυξήσῃ κατὰ φυσικὸν λόγον τὴν ὀργὴν καὶ δυσἀρέσκειαν τοῦ κυροῦ, ὅτε εἶδε τὸν Ἄλῃν ἐξηπλωμένον ὑπὸ τὴν σκιάν κεραιῶν καὶ μερι-

μῶντα πλειότερον περὶ τοῦ τσιμποুকίου του παρὰ περὶ τῶν προβάτων του. Ὁ γελωτοποιὸς ἐκέντησε τὸν ὄνον του καὶ προσχώρησε πρὸς αὐτὸν μετὰ βεζιρικῆς μεγαλοπρεπειᾶς.

—Ἐλσεῖνε, τῷ εἶπεν, ἐμάγευσας τὸν υἱὸν τοῦ πασᾶ σου κἀμνει τὴν τιμὴν νὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην σου. Παρουσίασέ μου τάχιστα αὐτὸν τὸν μαργαρίτην τῶν ὀρέων, πρέπει νὰ τὸν ὑπάγω εἰς Δαμασκόν. Εἰς σὲ δὲ ὁ πασᾶς στέλλει αὐτὸ τὸ πουγγίον καὶ σὲ διατάττει νὰ ἐκκενώσῃς τὸ ταχύτερον τὴν χώραν.

Ὁ Ἄλῃς ἀφῆκε νὰ καταπέσῃ τὸ θαλάντιον, ὅπερ τῷ ἔρριψεν ὁ γελωτοποιός, καὶ χωρὶς νὰ στρέψῃ κἀν τὴν κεφαλὴν, ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἐξίτηι.

—Κτῆνος! ὑπέλαβεν οὗτος, δὲν μὲ ἤκουσας; ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ νυμφεύεται τὴν θυγατέρα σου.

—Καὶ τί ἔργον κἀμνει ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ; ἠρώτησεν ὁ Ἄλῃς.

—Τί κἀμνει, ἀνεκράυγασεν ὁ γελωτοποιός ἀνακαυχάσας. Κτῆνος κτηνῶν, φαντάζεσαι λοιπὸν ὅτι ἐν τῷ τῶσῳ μεγάλῳ ὑποκείμενον εἶναι ἀγροῖκος ὡς σὺ; δὲν εἰδέουρες ὅτι ὁ πασᾶς μοιράζει μὲ τὸν σουλτάνον τὸν φόρον τῆς τοπαρχίας, καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ τεσσαράκοντα πρόβατα τὰ ὁποῖα τόσῳ κακὰ φυλάττεις τὰ τέσσαρα τοῦ ἀνήκου δικαιοματικῶς, καὶ τὰ τριακονταεξὶ δύναται νὰ τὰ πάρῃ ὅταν θέλῃ;

—Δὲν σοῦ ὁμιλῶ ποσῶς περὶ τοῦ πασᾶ, παρητήρησεν ἡσύχως ὁ Ἄλῃς. Ὁ Θεὸς νὰ σκέπῃ τὴν ἔξοχότητά του! Σὲ ἐρωτῶ τί ἔργον κἀμνει ὁ υἱὸς του. Εἶναι ὀπλοποιός;

—Ὅχι, βλακωδέστατα.

—Σιδηρουργός;

—Ὅχι, βέβαια.

—Λεπτοουργός;

—Οὔτε.

—Κτίστης;

—Ὅχι, ὄχι! Εἶναι μεγιστάν. Ἀκούεις, ζῶον τετράποδον! μόνον οἱ χυδαῖοι καὶ ἀγροῖκοι ἐργάζονται. Ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ εἶναι εὐγενής, ὅπερ ἐστὶν ἔχει λευκάς τὰς χεῖρας καὶ δὲν κἀμνει κἀνὲν ἔργον.

—Τότε λοιπὸν δὲν θὰ πάρῃ τὴν κόρην μου, εἶπε σοβαρῶς ὁ βοσκός. Ἡ οἰκογένεια ἀπαιτεῖ πολλὰς δαπάνας, καὶ δὲν θὰ δώσω ποτὲ τὸ παιδί μου εἰς ἄνδρα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐμπορεῖ νὰ θρέψῃ τὴν γυναῖκά του. Ἄλλ' ἴσως ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ ἔχει κἀνὲν ἔργον ὀλιγώτερον ἐπίπονον. Μήπως εἶναι ῥάπτῃς;

—Ὅχι.

—Πραγματευτής;

—Ὅχι.

—Καλαθοποιός;

—Ὅχι.

—Εἶναι λοιπὸν κουρεύς;

—Ὅχι, ἀνέκραξεν ὁ κυρὸς πορφυροῦς ἐξ ὄρ-

γῆς. Ὅχι, σὲ λέγω. Τελείωσε πλέον τοὺς ἀνοήτους ἀστεϊσμούς σου, διότι ἀλλῶως θὰ σὲ σπᾶσω εἰς τὸ ξύλον. Φώναξε τὴν κόρην σου, διότι βιάζομαι.

—Ἡ κόρη μου δὲν θ' ἀναχωρήσῃ, ἀπεκρίθη ὁ βοσκός.

Ἐκάλεσε δὲ διὰ συριγμοῦ τοὺς κύνας του, οἵτινες ἐτάχθησαν πλησίον του, ἀπειλητικοὶ καὶ δεικνύοντες ὄνυχας, οἵτινες φαίνεται ὅτι πολὺ ὀλιγον ὑπαχρίστησαν τὸν ἀπεσταλαμένον τοῦ πασᾶ.

Ὁ γελωτοποιός ἔστρεψε τὸν ὄνον του, καὶ ἀπειλῶν διὰ τῆς πυγμῆς τὸν Ἄλῃν, ὅστις συνεκράτει τοὺς ἐξηγριωμένους κύνας του.

—Ἀθλιε! τῷ ἐκραύγασε, θὰ σοῦ δεῖξω γρήγορα ποῖος εἶμαι ἐγώ. Θὰ σὲ κἀμω νὰ καταλάβῃς τί θὰ εἶπῃ νὰ ἔχῃς ἄλλην θέλησιν ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ πασᾶ, τοῦ αὐθέντου σου καὶ αὐθέντου μου.

Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Δαμασκόν, ἔχων πλειότερον τοῦ συνήθους καταβιβασμένον τὸ ἡμισυ ὠτίον του. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν ὁ πασᾶς δὲν ἐπῆρεν ὑπὸ κακὴν ἐποψίν τὸ πρῆγμα. Τὸ ἐθεώρησεν ἀποτυχίαν τῆς συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ του καὶ θρίαμβον ἰδικόν του· διπλῆ ἐπιτυχία, κολακεύουσα ὑπερμέτρως τὴν ὑπεροψίαν του.

—Τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν, ὁ γέρον ἐκεῖνος εἶναι ἀνοητότερος τοῦ υἱοῦ μου· ἀλλὰ ἡσύχασε, Ἰουσοῦφ, εἶμαι πασᾶς καὶ μένω πιστὸς εἰς τὸν λόγον μου. Θὰ στείλω εἰς τὸ ὄρος τέσσαρας ἵππεις, οἱ ὁποῖοι θὰ μοῦ φέρουν τὴν κόρην· διὰ τὸν πατέρα μὴ σκοτιζέσαι, διότι τοῦ ἐτοιμάζω πειστικώτατον ἐπιχειρήμα.

Καὶ λέγων ταῦτα, ἔκαμεν εὐθύμως χειρονομίαν τινὰ, ὡσὰν ἐκοπτέ τι ἐνοχλοῦν αὐτόν.

Ὁ Ἰουσοῦφ, ἐπινευούσης καὶ τῆς μητρὸς, προσέπεσεν εἰς τοῦ πατρὸς του τοὺς πόδας παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τῷ ἀφίσῃ τὴν ἐνόχλησιν ν' ἀποπερατώσῃ μόνος του τὴν ὑπόθεσιν. Ἀναντιρρήτως τὸ προτεινόμενον μέσον ἦτο ἀλάθητον. Ἄλλὰ τὸ *Θέλιητρον τῶν ὀφθαλμῶν* θὰ εἶχε τὴν ἀδυναμίαν ν' ἀγαπᾷ τὸν γέροντα βοσκὸν καὶ θὰ τὸν ἐθρήνει· καὶ ὁ πασᾶς δὲν θὰ ἤθελε νὰ καταστήσῃ θλιβεράς τὰς πρώτας γλυκειὰς ἡμέρας τοῦ γάμου τοῦ τέκνου του. Ὁ Ἰουσοῦφ ἤλπιζεν ὅτι δι' ἡπίου τρόπου θὰ κατενίκα τὴν ἐπιμονὴν τοῦ γέροντος, ἥτις δὲν τῷ ἐφαίνετο σπουδαία.

—Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ πασᾶς· θέλεις νὰ ἔχῃς περισσότερον πνεῦμα ἀπὸ τὸν πατέρα σου· τοιαῦτα εἶναι τὰ τέκνα. Πήγαινε λοιπὸν καὶ κἀμὲ ὅ τι θέλεις· ἀλλὰ σὲ προειδοποιῶ, ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον δὲν ἀναμιγνύομαι πλέον εἰς τὰς ὑποθέσεις σου. Ἐὰν ὁ γέρον τρελὸς ἐκεῖνος, ὁ βοσκός, σοῦ ἀρνηθῇ, σὺ θὰ μένης ἐντροπιασμένος. Θὰ ἐδίδον εὐχαρίστως χίλια γρόσια, ἂν σὲ ἐβλεπον ἐπιστρέφοντα, ὡς τὸν κυρὸν, μὲ καταβιβασμένον τὸ πρόσωπον.

Ὁ Ἰουσοῦφ ἐμειδίασε, διότι ἦν βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας του. Πῶς ἦτο δυνατὸν τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν* νὰ μὴ τὸν ἀγαπήσῃ, ἀφ' οὗ αὐτὸς τὴν ἐλάτρευε; Καὶ ἔπειτα, ὅταν ἦν αἱ τις εἰκοσαετῆς, ἀμφιβάλλει ποτὲ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς τύχης του; Ἀμφιβάλλουσιν ἐκεῖνοι μόνον, ὅσοι πολλὰς κατὰ τὸν βίον των ὑπέστησαν ἀπάτας, οὐχὶ δὲ οἱ μεθυσκόμενοι ἐκ τῶν πρώτων τῆς ζωῆς ὄνειροπολήσαν.

Ὁ Ἄλῃς ὑπεδέξατο τὸν Ἰουσοῦφ μὲ ὄλον τὸ σέβας, τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν υἱὸν πασᾶ τῷ ἐξέφρασε, καὶ μὲ πολὺ ὠραίας μάλιστα φράσεις, τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὴν τιμητικὴν πρότασιν ἣν τῷ ἔκαμνεν· ἀλλὰ κατὰ βάθος ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἔμενεν ἀκαμπτος. Ἄν δὲν εἶχεν ἔργον, δὲν θὰ ἐλάμβανε τὴν κόρην του. Μέσος ὄρος δὲν ὑπῆρχεν. Ὁ νέος ἐνόμιζεν εἰς τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν* θὰ ἤρχετο εἰς ἐπιουριάν του· ἀλλὰ τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν* οὐδαμῶς ἐφαίνετο καὶ ὑπῆρχε λόγος σπουδαιότητας, οὗ ἕνεκα δὲν ἠδύνατο νὰ παρακούσῃ τὸν πατέρα της, οὗτος δὲ ἦτο ὅτι ὁ συνετός Ἄλῃς οὐδὲ λέξιν τῇ ἀνέφερε περὶ τοῦ γάμου καὶ ἀπὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ γελοιοποιοῦ ἐκράτει αὐτὴν κλεισμένην ἀσφαλῶς εἰς τὸ οἶκμά των.

Ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ κατῆλθε τοῦ ὄρους μὲ κεκυφίαν τὴν κεφαλὴν. Τί νὰ κάμῃ; Νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Δαμασκὸν καὶ νὰ καταστῇ τὸ ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων τοῦ πατρὸς του; οὐδέποτε ὁ Ἰουσοῦφ θὰ ὑπέμενε τοιοῦτόν τι. Ν' ἀπολέσῃ τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν*; προτιμότερος ὁ θάνατος. Νὰ μεταπέσῃ τὸν ἐπίμονον γέροντα βοσκόν; δὲν τὸ ἐνόμιζε παντελῶς εὐκόλον. Καὶ σχεδὸν ἤρχισε νὰ μεταμελήται διότι περίεστη εἰς τὴν δυσχερῆ ταύτην θέσιν ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀγαθότητος.

Ἐν ᾧ τοιαῦται θλιβεραὶ σκέψεις κατέτρυχον τὸν νοῦν του, παρετήρησεν ὅτι ὁ ἵππος του, ἀφελὲς ἐλεύθερος, εἶχε παρεκτραπῆ τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Εὐρίσκετο εἰς ἀδενδρον μέρος μεγάλου τινὸς ἐλαιῶνος. Μακρόθεν ἐφαίνετο χωρίον τι· καπνὸς κυανωπὸς ἀνέθροσκεν ὑπὲρ τὰς στέγας, ἠκούοντο δὲ εὐκρινῶς ὕλακαὶ κυνῶν, καὶ ἄσμα-τα ἐργατῶν, καὶ ἦχος διαφόρων ἐργαλείων.

Ἰδέα τις ἐπῆλθε τότε εἰς τὸν Ἰουσοῦφ. Τί τὸν ἐμπόδιζε νὰ μάθῃ ἔργον τι; Μήπως ἦτο τοῦτο δύσκολον; Καὶ ἔπειτα τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν* δὲν ἤξιζε πᾶσαν ὑπὲρ αὐτῆς οὐσίαν; Ὁ νέος προσέδεσεν εἰς μίαν ἐλαίαν τὸν ἵππον του, τὰ ὕπλα, τὸ κεντητὸν φόρεμα καὶ τὴν κί-δαριν του. Εἰς τὴν πρώτην δὲ οἰκίαν ἦν ἀπῆν-τησεν, εἶπεν ὅτι τὸν ἐγύμνωσαν οἱ Βεδουῖνοι, καὶ ἠγόρασε χονδροειδῆς τι ἔνδυμα· οὕτω δὲ μετημφισμένως περιήρχετο ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, ἐξαιτούμενος νὰ τὸν προσλάβωσιν ὡς μαθητεύ-μενον.

Ὁ Ἰουσοῦφ εἶχε φυσιογνωμίαν τοσοῦτῳ προ-

σπῆν, ὥστε πᾶς τις μετὰ χαρᾶς τὸν ἐδέχετο· ἀλλ' αἱ προτάσεις, τὰς ὁποίας τῷ ἔκαμνον, τὸν ἐτρόμαζον. Ὁ σιδηρουργὸς μόλις ἐντὸς δύο ἐτῶν ἠδύνατο νὰ τῷ διδάξῃ τὴν τέχνην του, ὁ ἀγ-γειοπλάστης ἐντὸς ἐνὸς, ὁ κτίστης ἐντὸς ἐξ μῆ-νῶν· αἰῶνες δλόκληροι διὰ τὸν Ἰουσοῦφ! Ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ ἐδίσταζε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τόσῳ μακρὰν δουλείαν, ὅτε φωνή τις εὐχῆς τὸν ἐ-κάλεσεν.

— Ἐ, παιδί μου, τῷ εἶπεν, ἐὰν βιάζεσαι καὶ δὲν θέλῃς μεγάλα πράγματα, ἔλα μαζί μου· εἰς ὁκτῶ ἡμέρας θὰ σὲ κάμω νὰ κερδίξῃς τὸ ψωμί σου.

Ὁ Ἰουσοῦφ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν· εἰς ἀπόσασιν τινῶν βημάτων πρὸ αὐτοῦ ἐκάθητο σταυροπο-δητὶ μικρὸσωμὸς τις καὶ παχὺς ἄνθρωπος, ἐκ-θύμου φυσιογνωμίας καὶ προγᾶστωρ· ἦτο κα-λαθοποιός. Περιστοιχισμένος ὑπὸ πολυχρῶμων ἀχύρων καὶ βρούλων, ἐπλεκε μετ' ἐπιδειξιότη-τος ψιᾶθους, ἄς ἀκολούθως ἔκοπτε καὶ ἔρρα-πτεν, ὅπως ἐξ αὐτῶν κατασκευάζει καλάθια, κάνιστρα, τάπητας καὶ πῖλους ποικιλομόρφους καὶ πολυχρῶμους. Παρεῖχε θέαμα θέλγον τοὺς ὀφθαλμούς.

— Εἰσάκι ὁ διδάσκαλός μου, εἶπεν ὁ Ἰουσοῦφ λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ καλαθοποιοῦ. Καὶ ἂν κα-τορθώσῃς νὰ μὲ μάθῃς εἰς δύο ἡμέρας τὴν τέ-χνην σου, θὰ σὲ ἀνταμείψω γενναίως διὰ τὸν κόπον σου. Νὰ καὶ μίαν προκαταβολήν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔρριψε δύο χρυσᾶ νομί-σματα εἰς τὸν ἔκθαμβον χειρώννακτα.

Βεβαίως δὲν εἶναι πρᾶγμα σύνθετος μαθητεύ-μενος σκορπίζων ἀφειδῶς χρυσίον. Ὁ καλα-θοποιὸς οὐδαμῶς ἀμφέβαλεν ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ κἀνένα μετημφισμένον ἡγεμόνα· τούτου ἕ-νεκα ἔκαμε θαύματα εἰς τὴν διδασκαλίαν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μαθητεύμενός του οὕτε νοημο-σύνης οὔτε προθυμίας ἔστερεῖτο, πρὸ τῆς ἐσπέ-ρας τὸν ἐδίδασκεν ὅλα τὰ μυστήρια τῆς τέ-χνης του.

— Παιδί μου, τῷ εἶπε, κατηρτίσθης τέλειος καλαθοποιὸς καὶ θὰ κρίνης μόνος σου ἂν ὁ διδά-σκαλός σου ἦναι ἄξιος τῆς προωρισμένης ἀν-τιμισθίας του. Ἰδοὺ ὁ ἥλιος βασιλεύει τώρα· εἶναι ἡ συνειθισμένη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐ-πιστρέφουσιν ἐκ τῆς ἐργασίας των οἱ ἄνθρωποι καὶ διέρχονται πρὸ τῆς θύρας μου. Λάβε αὐτὴν τὴν ψάθην, τὴν ὁποίαν ἐπλεξας μόνος σου καὶ εἶπε ὅτι τὴν πωλεῖς. Ἡ δὲν γνωρίζω τὴν τέ-χνην μου, ἢ ἠμπορεῖς νὰ τὴν πωλήσῃς τέσσα-ρας παράδες. Καὶ δι' ἓνα ἀρχαίον εἶναι πολὺ καλὴ ἢ τιμὴ.

Ὁ καλαθοποιὸς δὲν ἠπατάτο· ὁ πρῶτος ἀ-γοραστὴς προσέφερε τρεῖς παράδες, ὁ Ἰουσοῦφ τὸν ἐζήτησε πέντε· καὶ ἐδέθησε νὰ καταναλω-θῇ μία δλόκληρος ὥρα εἰς φωνὰς καὶ παζάρια ὅπως συγκατατεθῇ νὰ δώσῃ τέσσαρας παράδες·

Ἐξήγαγε τὸ μακρὸν βαλάντιόν του, παρετή-ρησεν ἐπανειλημμένως μετὰ προσοχῆς τὴν ψία-θον, εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι τόσῳ καλὴ καὶ τέλος ἀπεφάσισε νὰ μετρήσῃ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ πασᾶ ἐν πρὸς ἐν τὰ τέσσαρα χάλκινα κερμάτια. Ἄλ-λ' ἀντὶ νὰ λάβῃ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο, ὁ Ἰουσοῦφ ἔδωκεν ἐν χρυσοῦν νόμισμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν καὶ δέκα εἰς τὸν καλαθοποιόν, καὶ ἀρπάσας τὸ ἀριστοῦργημά του, ἐξῆλθε τοῦ χωρίου, τρέ-χων ὡς μαινόμενος. Φθὰς δὲ πλησίον τοῦ ἵπ-που του, ἔστρωσε κατὰ γῆς τὴν ψίαθον, περιε-τύλιξε τὴν κεφαλὴν μὲ τὸ βουρνούζιον του, καὶ ἐκοιμήθη ὑπὸν λίαν τεταραγμένον ἀλλ' εὐχά-ριστον καὶ γλυκὺν, ὁποῖον οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπὶ ζωῆς του ἐδοκίμασε.

Κατὰ τὰ χαράγματα, ὅταν ὁ Ἄλῃς ἔφερε τὰ πρόβατά του εἰς τὴν βοσκὴν, ἐξεπλάγη μεγά-λως ἰδὼν τὸν Ἰουσοῦφ ἐξῆπλωμένον ὑπὸ τὴν γραιὴν κερατέαν. Μόλις εἶδε τὸν βοσκὸν ὁ νεα-νίας ἠγέρθη, καὶ λαβὼν τὴν ψίαθον, ἐφ' ἧς ἦτο κατακειμένος,

— Πάτερ μου, τῷ εἶπε, ἀπήτησας; νὰ μάθω μίαν τέχνην· ἔμαθον καὶ ἰδοὺ ἡ ἐργασία μου· παρατήρησέ την.

— Εἶναι πολὺ καλὸν κομμάτι, εἶπεν ὁ Ἄλῃς· ἂν καὶ δὲν ἦναι πολλὰ καλὸν πλεγμένον, εἶναι ὅμως ἀρκετὰ χρησίμον. Τί κερδίξει ὁποῖος κα-τασκευάζῃ μίαν τοιαύτην ψίαθον καθ' ἡμέραν;

— Τέσσαρας παράδες, ἀπεκρίθη ὁ Ἰουσοῦφ, καὶ ὅταν συνειθίσω καλλίτερον θὰ κατασκευά-ζω δύο τοῦλάχιστον καθ' ἡμέραν.

— Ἄς μὴ θέλωμεν καὶ πολλὰ, ὑπέλαθεν ὁ Ἄλῃς. Τέσσαρες παράδες καθ' ἡμέραν δὲν εἶναι πολλοί· ἀλλὰ τέσσαρες παράδες σήμερον καὶ τέσσαρες παράδες αὔριον κάμνουν ὁκτῶ, καὶ τέσσαρες μεθαύριον δώδεκα. Τέλος εἶναι μία τέχνη καὶ δύναται κἀνεὶς νὰ ζήσῃ μὲ αὐτὴν, καὶ, ἂν εἶχα καὶ ἐγὼ νοῦν νὰ μάθω μίαν ὅταν ἦμην πασᾶς, δὲν θὰ ἠναγκαζόμην νὰ γίνω βο-σκός.

Ποτὸς ἐξεπλάγη ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους; Βεβαίως ὁ Ἰουσοῦφ. Ὁ Ἄλῃς τῷ διηγήθη ὅλην τὴν ἱστορίαν του· καὶ διεκινδύνευε μὲν τοιουτο-τρόπως τὴν κεφαλὴν του, ἀλλ' εἶναι συγγνωστὴ ὀλίγη ματαιοφροσύνη εἰς ἓνα πατέρα. Νυμφεύων τὴν κόρην του, ὁ Ἄλῃς ἤθελε νὰ δείξῃ εἰς τὸν γαμβρόν του ὅτι τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἦτο ἀνταξία σύζυγος υἱοῦ πασᾶ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ ποιμνιον ἐπα-νῆλθεν εἰς τὴν μάνδραν του πολὺ πρὸ τῆς ὠρι-σμένης ὥρας. Ὁ Ἰουσοῦφ ἠθέλησεν εὐχαριστήσῃ αὐτοπροσώπως τὸν ἀγαθὸν χωρικὸν ὅστις ἐδέχθη καὶ περιέθαλψε τὸν Ἄλῃν καὶ τὴν κόρην του· τῷ ἔδωκε τὸ βαλάντιον πλήρες χρυσοῦ πρὸς ἀντα-μοιβὴν τῆς φιλανθρωπίας του. Οὐδὲν ἐλευθερίω-τερον εὐτυχὸς ἀνθρώπου. Τὸ *Θέλιγτρον τῶν ὀφθαλμῶν*, παρουσιασθεῖσα εἰς τὸν κυνηγόν

τοῦ ὄρους καὶ μαθοῦσα τὰ σχέδια τοῦ Ἰουσοῦφ, εἶπεν ὅτι τὸ πρότιστον καθῆκον θυγατρὸς εἶναι ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸν πατέρα. Εἰς παρομοίαις περι-πτώσεις λέγουσιν, ὅτι ἐν Τουρκίᾳ αἱ νεάνιδες δεικνύουσι πάντοτε εὐπειθεῖαν ἀπαράμιλλον εἰς τοὺς γονεῖς των.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, ὅπως οὐδ' ἐπὶ στιγ-μὴν ἀργοπορήσωσιν, ἔλαβον τὴν εἰς Δαμασκὸν ἀγούσαν. Οἱ ἵπποι ἦσαν ταχεῖς, καὶ πρὸ τοῦ τέ-λους τῆς δευτέρας ἡμέρας ἐφθάσαν εἰς τὴν πό-λιν. Ὁ Ἰουσοῦφ ἠθέλησε ἀμέσως νὰ παρουσιάσῃ τὴν μελλόνουμφόν του εἰς τὴν μητέρα του. Πό-σον δ' ἐχάρη ἡ σουλτάνα εἶναι περιττόν νὰ τὸ εἴπωμεν. Μετὰ τὰς πρώτας θωπείας δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ, ἀλλὰ ἔτρεξεν εἰς τὸν συζυγόν της, καὶ ὅπως τῷ δείξῃ ὅτι εἶχε πλειότερον αὐτοῦ πνεῦμα, τῷ ἀπεκάλυψε χαίρουσα τὴν καταγω-γὴν τῆς ὠραίας νόμφης των.

— Μὰ τὴν Ἀλλάχ! ἀνεφώνησεν ὁ πασᾶς, θω-πεύων τὴν μακρὰν αὐτοῦ γενειάδα, ὅπως λάβῃ στάσιν σοβαρὰν καὶ ἀποκρύψῃ τὴν ταραχὴν του· καὶ στοχάζεσαι, κυρία, ὅτι αὐτὸ τὸ ὅποιον λέ-γεις, ἐγὼ δὲν τὸ ἐγνωρίζω; Καὶ θὰ εἶδον ποτὲ τὴν συγκατάθεσίν μου εἰς τὸν γάμον, ἐὰν δὲν ἤμην ἐν γνώσει τοῦ μυστικοῦ, τὸ ὅποιον τόσον σὲ ἐξέπληξε; Μάθε λοιπὸν πῶς, ὅταν ἦναι κἀ-νεὶς πασᾶς, γνωρίζει τὰ πάντα.

Ταῦτα εἰπὼν, εἰσῆλθε πάραυτα εἰς τὸ γρα-φεῖόν του, ὅπως γράψῃ εἰς τὸν σουλτάνον νὰ τὸν διατάξῃ τι νὰ κάμῃ τὸν Ἄλῃν. Διότι δὲν εἶχε ποσῶς κατὰ νοῦν νὰ δυσαρεστήσῃ τὸν μέ-γαν Παδισάχ διὰ τὰ μαῦρα·μάτια δύο ἐξορίστων. Ἡ νεότης ἐνασμενίζεται εἰς τὰς διαφόρους πε-ριπετείας τοῦ βίου, ἀλλ' ὁ πασᾶς ἦτο ἀνὴρ σπουδαῖος καὶ ἐνδιεφέρετο μεγάλως νὰ ζήσῃ καὶ ν' ἀποθάνῃ πασᾶς.

Ὅλοι οἱ σουλτάνοι ἀγαπῶσι τὰς ἱστορίας, ἐὰν δώσωμεν πίστιν εἰς τὴν *Χαλιμᾶν*. Ὁ δὲ προστάτης τοῦ Ἄλῃ εἶχε διατηρήσει τὸν χαρα-κτῆρα τῶν προκατόχων του. Ἐστειλεν ἐπίτηδες πλοῖον εἰς Συρίαν, ἵνα τῷ φέρῃ εἰς Κωνσταντι-νούπολιν τὸν πρῶν διοικητὴν τοῦ Βαγδατίου. Ὁ Ἄλῃς βακένδυτος καὶ τὴν ποιμενικὴν ἀλαῦ-ροπα κρατῶν, ὠδηγήθη εἰς τὸ σεράγιον, καὶ ἐ-νόπιον πολυπληθοῦς ὀμηγύρας ἔσχε τὴν δόξαν νὰ διασκεδάσῃ τὸν κύριόν του καὶ σουλτάνον του ἐπὶ δλόκληρον δειλινόν.

Ἄμα ὁ Ἄλῃς ἀπεπεράτωσε τὴν διήγησίν του καὶ ὁ σουλτάνος διέταξε νὰ τὸν περιβάλωσι διὰ τιμητικοῦ καφτανίου. Ἀπὸ πασᾶν ἡ αὐτοῦ Με-γαλειότης τὸν ἔκαμε βοσκόν· ἤδη δὲ, θέλουσα νὰ ἐκπλήξῃ τὸν κόσμον διὰ νέου θαύματος τῆς παν-τοδυναμίας της, ἀπὸ βοσκὸν τὸν ἔκαμνε πάλιν πασᾶν.

Εἰς τοιαύτην περιφανῆ ἐνδειξιν εὐνοίας ἀ-πασα ἡ αὐλή ἐπεκρότησεν. Ὁ Ἄλῃς ὅμως ἐρ-ρίφθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ σουλτάνου, ὅπως ἀ-

ποποιηθῆ τιμὴν, μηδὲν ἐνέχουσαν γόητρον δι' αὐτὸν πλέον. Δὲν ἤθελεν, ἔλεγε, νὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον ν' ἀπαρῆσθαι καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τὸν κυρίαρχον τοῦ κόσμου, καὶ ἐξηγεῖτο ὅπως ἀφεθῆ νὰ γηράσῃ ἐν ἀφανείᾳ, εὐλογῶν τὴν γενναίαν χεῖρα, ἣτις ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀδύσσου, εἰς ἣν δικαίως εἶχεν ἐμπέσει.

Ἡ πόλις τοῦ Ἀλῆ ἐτρόμαξε τοὺς παρευρισκομένους, ἀλλ' ὁ σουλτάνος ἐμειδίασεν.

— Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας, ἐφώνησε, καὶ καθ' ἑκάστην νέαν μᾶς ἐπιφυλάττει ἐκπλήξιν. Εἴκοσι χρόνους εἶμαι σουλτάνος καὶ πρώτην ἤδη φοράν ὑπήκοός μου ἐξαίτεται νὰ μὴ τῷ δοθῆ οὐδὲν ἀξίωμα. Διὰ τὸ σπάνιον τοῦ πράγματος, Ἀλῆ, ἐκπληρωθῆτω ἡ αἴτησίς σου. Ἀπαιτῶ μόνον παρὰ σοῦ νὰ δεχθῆς ἐν δώρον χιλίων πουργιῶν, διότι δὲν θέλω νὰ μὲ ἀφίσῃ κἀνεὶς μὲ κενὰς τὰς χεῖρας.

Ἐπιστρέψας εἰς Δαμασκὸν, ὁ Ἀλῆς ἠγόρασεν ὠραῖόν τινα κήπον, βρισθόντα πορτοκαλεῶν, κιτρεῶν, δαμασκηνεῶν καὶ ἀμπέλων. Ἡ μόνη δὲ διασκεδασίς του συνίστατο εἰς τὸ νὰ σκάπτῃ, νὰ σκαλίξῃ, νὰ ποτίξῃ, νὰ κλαδεύῃ τὴν ἐσπέραν κατεκλίνετο κεκμηκῶς τὸ σῶμα καὶ ἤρεμον ἔχων τὴν ψυχὴν τὴν δὲ πρῶταν ἠγείρετο εὐδιάθετος τὸ σῶμα καὶ μὲ καρδίαν ἐλαφράν.

Τὸ Θεόλητρον τῶν ὀφθαλμῶν ἔτεκε τρεῖς υἱοὺς, ὠραιοτέρους τῆς μητρὸς των. Ὁ γέρον Ἀλῆς ἐπεμελήθη τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν. Ἐδίδασκε καὶ τοὺς τρεῖς τὴν γεωπονίαν, εἰς ἓνα δ' ἕκαστον ἀνὰ μίαν τέχνην. Ὅπως δὲ ἐγχαράξῃ εἰς τὰς καρδίας των τὰ διδάγματα, ἄτινα ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπορίσθη, ὁ Ἀλῆς ἀπετύπωσεν ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς οἰκίας καὶ τοῦ κήπου τοῦ τῶν ὠραιοτέρων χωρία τοῦ Κορανίου, ὑπεράνω δὲ τούτων ἔθεσε τ' ἀκόλουθα συνετὰ γνωμικά, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ Προφήτης αὐτὸς ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὡς ἴδια. Ἡ ἐργασία εἶναι ὁ μόνος θησαυρός, ὁ μηδέποτε ἀπολλόμενος. — Αἱ χεῖρες αἱ ἐργαζόμεναι οὐδέποτε ἐπαιτοῦσιν. — Ὅταν κατανοήσῃς τί ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπόκτησιν ἐνὸς παραῖ, θὰ σέβῃσαι τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν κόπον τοῦ ἀλλοῦ. — Ἡ ἐργασία φέρει ὕψιστον σοφίαν καὶ χαράν. — Ἐργασία καὶ πλιθῆς οὐδέποτε κατόκησαν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.

ὑπὸ τοιούτων σοφῶν διδαγμάτων ἐμφοροῦμενοι ἐμεγάλωσαν οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Θεόλητρον τῶν ὀφθαλμῶν. Πάντες ἐγένοντο πασάδες. Ἐπωρελήθησαν τῶν διδαγμάτων τοῦ πάππου των; Πιθανόν, καὶ τοὶ τὰ τουρκικὰ χρονικὰ οὐδαμῶς ποιοῦσι μνεῖν τούτου. Ἐν τούτοις τὰ πρῶτα τῆς νεότητος μαθήματα δυσκόλως λησμονοῦνται καὶ εἰς τὴν ἀνατροφὴν, ἣν ἐλάβομεν, ὀφείλομεν τὰ τρία τέταρτα τῶν ἐλαττωμάτων μας καὶ τὸ ἕμισυ τῶν ἀρετῶν μας. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τί ὀφείλομεν εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ

1. 350 περίπου χιλ. δραχμῶν.

ἂς συλλογισθῶμεν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ κακοὶ καὶ οἱ πασάδες εἶναι παιδιὰ κακῶς ἀνατετραμένα.

N. Γ. Η.

ΠΩΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ ΜΙΑ ΒΕΛΟΝΗ

— Ἀφησε, καλὲ, διὰ μίαν βελόνην κάμνεις ἔτσι! ἔλεγεν ἡ μικρὰ Μαρία πρὸς τὸν ἀδελφόν της Γεώργιον, ὁ ὁποῖος εἶχε χωθῆ ὑπὸ τὴν τράπεζαν διὰ νὰ εὔρη τὴν βελόνην, ἣτις τῆς εἶχε πέσει.

— Ὁ Κ. Ἀστυκὸς, ὅστις καθήμενος ἀναπαυτικὰ εἰς τὴν πολυθρόναν του ἀνεγίνωσκε τὴν ἐφημερίδα του, ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν ἄμα ἤκουσε τὴν ἐπιφώνησιν τῆς θυγατρὸς του.

— Διὰ μίαν βελόνην! ἔτσι ἔ; ἐστράφη λέγων πρὸς τὴν Μαρίαν ἂν ἤξευρες πόση ἐπιμέλεια καὶ πόση ὑπομονὴ ἐχρειάσθη διὰ νὰ κατασκευασθῇ αὐτὴ ἡ βελόνη, δὲν θὰ ὠμίλεις μὲ τόσην περιφρόνησιν δι' αὐτήν. Πόσοι ἐργάται νομίζεις ὅτι χρειάζονται διὰ νὰ κάμωσι μίαν βελόνην;

— Ξεῦρω καὶ ἐγὼ, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, πιστεύω ὅτι ἓνας, δύο τὸ πολὺ, φθάνουν.

— Σοῦ λέγω λοιπὸν ὅτι εἶσαι ἀπατημένη, διότι ἂν λογαριάσῃς ἀπὸ τὴν κατασκευὴν τοῦ σύρματος, ἕως εἰς τὸ δίπλωμα τῶν μικρῶν φακέλων, οἱ ὁποῖοι περιέχουν τὰς βελόνας, κάθε ἐν ἀπὸ τὰ μικρὰ αὐτὰ καὶ λεπτὰ ἐργαλεῖα περνᾷ ἀπὸ τὰς χεῖρας ἑκατὸν εἰκοσιν ἐργατῶν κατὰ μέσον ὕρον.

— Ἄ! σὲ παρακαλῶ, πατέρα, ἐφώνησεν ὁ Γεώργιος, ἐξήγησέ μου πῶς ἐν τόσον ἀσήμαντον πρᾶγμα χρειάζεται τόση ἐργασίαν.

— Εὐχαρίστως, παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Ἀστυκὸς, ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ μάθῃς ὅτι ἡ βελόνη ὄχι μόνον δὲν εἶνε πρᾶγμα ἀσήμαντον, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας εἶνε ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἐργαλείων, τὰ ὁποῖα ἐφεύρεν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς καὶ ἐν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα περισσότερον ἐβοήθησαν τὸν ἀνθρώπον νὰ ὑψωθῆ ὑπεράνω τοῦ κτήνους. Πῶς ἄλλως ἠμπόρει ὁ ἀνθρώπος νὰ τελειοποιήσῃ τὴν ἐνδυμασίαν του, νὰ συρράπτῃ τὰ χωρισμένα κομμάτια καὶ νὰ τὰ κάμνῃ ἐνδυμα; Πόσα λεπτότατα κεντήματα, πόσα ὠραῖα πράγματα δὲν γίνονται διὰ τῆς βελόνης καὶ εἰς πόσας πτωχὰς δὲν παρέχει αὐτὴ ἐργασίαν καὶ ἐπομένως τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον!

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς κατασκευῆς τῶν βελόνων συνίσταται εἰς τὸ νὰ γείνη ἐκ τοῦ σιδήρου τὸ λεγόμενον σύρμα. Ἀγοράζει ὁ κατασκευαστὴς ῥάβδους ἀκατεργάστου σιδήρου καὶ χύνει αὐτὰς διὰ μέσου χαλυβδίνων πλακῶν διατρυπημένων. Αἱ πλάκες αὗται ἔχουσι τρύπας αἱ μὲν μεγάλητέρας, ἄλλαι μικροτέρας, ἄλλαι βαθμηδὸν πάλιν μικροτέρας καὶ οὕτως ἐφεξῆς, ὥστε διαπεράττει ὁ σιδηρὸς δι' ὕλων, ἕως οὗ τὸ παραγόμενον σύρμα,

ἢ ὁποῖον λέγεται οὕτω διότι σφύεται τρόπον τινὰ ὁ σιδηρὸς διὰ τῶν πλακῶν ἐκείνων, λάβῃ τὴν ἀπαιτουμένην διάμετρον. Τότε δὲ περιτυλίσσεται τὸ σύρμα δλόγυρα εἰς μεγάλην κουβαρίστραν, τὴν ὁποίαν οἱ τεχνῖται ὀνομάζουν τύμπανον.

Οἱ κύλινδροι οὗτοι ἐπιμελῶς τακτοποιοῦνται κατὰ μεγέθη, ἔπειτα δὲ κόπτονται εἰς δύο, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελέσωσι δύο δέσμας ἴσας κατὰ τὸ μήκος. Ὁ ἐργάτης λαμβάνει τότε μίαν δέσμη ἐκ τῶν δύο καὶ τὴν πλησιάζει εἰς μηχανὴν ὀπλισμένην μὲ ψαλίδια κινούμενα διὰ τοῦ ἀτμοῦ, τὰ ὁποῖα κόπτουσι τὸ σύρμα εἰς κομμάτια μακρὰ, ὅσον δύο βελόνας. Ἐμπορεῖς δὲ νὰ φαντασθῆς πόσην δύναμιν ἔχει αὕτη ἡ μηχανή, ἄμα μάθῃς ὅτι εἰς μίαν ἡμέραν ἐκ δέκα ὥρων δύναται νὰ προετοιμάσῃ 800,000 βελόνας.

— Τί λές, διέκοψεν ἡ μικρὰ Μαρία, 800,000 βελόνας εἰς μίαν ἡμέραν;

— Καὶ τοῦτο δὲν εἶνε ἀκόμη τίποτε. Ὑπάρχουσι καταστήματα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν ἕως 100 ἑκατομμύρια βελόνας τὴν ἑβδομάδα.

Τὰ κομμάτια τοῦ σύρματος, τὰ περνοῦν ἔπειτα δι' ἄλλης μηχανῆς, ἡ ὁποία χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ τὰ ἰσάξῃ, διότι εἶνε λυγισμένα καὶ ἐξ αἰτίας τῆς περιτυλίξεως τῶν δλόγυρα εἰς τὸ τύμπανον καὶ ἐξ αἰτίας τῶν ψαλιδίων, τὰ ὁποῖα τὰ ἔκοψαν. Διὰ νὰ ἰσάξουν δὲ τὰ κομμάτια αὐτὰ, τὰ ἐνόησαν εἰς δέματα ἐκ ὅ ἕως 6,000, τὰ ὁποῖα περιδέθουν μὲ σιδηρὰ δακτύλια καὶ τὰ ὑποβάλλουν ἔπειτα εἰς πολὺ δυνατὴν πίεσιν. Ἀπ' οὗ γείνη καὶ ἡ ἐργασία αὕτη, τότε παραλαμβάνουν τὰς βελόνας οἱ λεγόμενοι ἀκονισταί. Οἱ ἐργάται οὗτοι, τρίβοντες τὰς ἄκρας τῶν βελόνων εἰς μικρὰν μύλην, σχηματίζουν τὴν αἰχμὴν. Ὁ ἀκονιστὴς λαμβάνει μίαν φουκταν βελόνων, τὰς ὁποῖας διὰ μιᾶς ὑποβάλλει εἰς τὴν μύλην, προσέχων πάντοτε νὰ δίδῃ εἰς αὐτὰς διὰ τῶν δακτύλων περιστροφικὴν κίνησιν.

— Μεταχειρίζονται τάχα καὶ νερὸν δι' αὐτὸ τὸ ἀκόνισμα; ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος.

— Ὅχι, διότι τὸ νερὸν θὰ ἔκαμνε τὰς βελόνας νὰ σκωριάσουν.

Ἡ αἰχμὴ τῆς βελόνης τριβομένη εἰς τὴν μύλην σπινθηροβολεῖ, ἀκονίζεται, μνηκύνεται καὶ γίνεται τέλος τῷ ὄντι αἰχμὴ βελόνης. Ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο πρὶν λίαν ἐπικίνδυνος καὶ σχεδὸν θανατηφόρος. Πολλοὶ ἐργάται ἐκ τούτου ἀπολέσθησαν. Καὶ τῷ ὄντι λεπτοτάτη κόνις ἀμολίθου καὶ χάλυβδος, ἀδιόρατος σχεδὸν ἀναπληθᾷ ἐπὶ τῶν δακτύλων τοῦ ἀκονίζοντος καὶ εἰς δόρυσα εἰς τοὺς πνεύμονας αὐτοῦ τῷ ἐπιφέρει ἀφεύκτως φθίσιν. Χιλιάδες νέων ἀπὸ εἰκοσι μῆτρης εἰκοσιπέντε ἐτῶν ἡλικίας ἐγένοντο θύματα.

Εὐτυχῶς εὐφυῆς τις μηχανικός, ὁ Ἀγγλος Γεώργιος Πρίωρ, ἐφεύρεν ἐν ἔτει 1809 μηχανήμα ἀπλούστατον καὶ ὀλιγοδάπανον, δι' οὗ μετριάζονται τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα προξενεῖ ἡ κόνις. Τὸ μηχανήμα τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ μέγα φουερόν τοῦ ὁποῖου τὸ φύσημα διευθύνεται πρὸς τὴν μύλην. Τοιοῦτοτρόπως ἡ φθοροποιὸς κόνις διώκεται μακρὰν καὶ δὲν βλάπτει τὸν ἐργάτην.

Εἰς μερικὰ καταστήματα, ἡ τρύπα τῆς βελόνης γίνεταί ἀμέσως εἰς τὸ κομμάτιον τοῦ σύρματος, τὸ ὁποῖον, ὅπως εἶπομεν, εἶνε μακρὸν ὡς δύο βελόνας· συνήθως ὅμως πρῶτον κόπτεται ἡ βελόνη καὶ ἔπειτα τρυπάται.

Προτοῦ ὅμως τρυπηθῆ, πρέπει πρῶτον νὰ πλατυνηθῆ καὶ νὰ γείνη λεῖα ἡ κεφαλὴ της, διότι ἄλλως αἱ τραχύτητες, τὰς ὁποῖας ἐπέφερεν ἐπ' αὐτῆς τὸ ψαλίδιον, θὰ διέσχίζον ἔπειτα τὸ ὕψισμα τὸ ὁποῖον διὰ τῆς βελόνης θὰ ῥάπτῃται. Ὁ ἐργάτης δ' ἐπιφορτισμένος τὴν ἐργασίαν ταύτην λαμβάνει εἰκοσι περίπου βελόνας καὶ τὰς τοποθετεῖ κατὰ σειρὰν ἐπάνω εἰς μικρὸν ἀμμόνι, τότε δὲ διὰ μιᾶς σφυριάς πλατύνει ὅλα τὰ κεφαλάνια τῶν βελόνων. Ἐκείθεν τὰς λαμβάνει ἄλλος ἐργάτης καὶ τὰς θέτει ἐντὸς φούρνου (étuve), ὅπου θερμαίνονται καὶ ἔπειτα βαθμηδὸν ψυχραίνονται πάλιν. Ἡ ἐργασία αὕτη ἔχει σκοπὸν νὰ καταστήσῃ τὰς βελόνας μᾶλλον εὐκόλους εἰς τὸ σφυρηλάτημα καὶ ὀλιγώτερον ὑποκειμένας εἰς τὸ σπᾶσιμον.

Αἱ βελόνας διατρυπῶνται ἐνίοτε διὰ μηχανῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως διὰ τῆς χειρὸς. Συνήθως ἔχουσιν εἰς τὰ καταστήματα παιδιὰ διὰ νὰ ἐκτελῶσι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἡ ὁποῖα γίνεταί ὡς ἐξῆς· τοποθετεῖται ἡ βελόνη ἐπάνω εἰς μολύβδινον ἀμμόνιον καὶ κατασκευάζεται ἡ τρύπα διὰ τρυπανίου καὶ σφυρίου, πρῶτον ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ ἔπειτα ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους. Τὰ παιδιὰ ταῦτα ἀποκτῶσι ταχέως ἀξιοθαύμαστον ἀκρίβειαν καὶ μεγίστην ταχύτητα. Πολλάκις, ὅταν ξένοι ἐπισκέπτονται τὰ βελονοποιεῖα, διὰ νὰ δείξωσι τὴν ἐπιτηδειότητά των θέτουσι τρίχα ἐπὶ τοῦ ἀμμονίου καὶ μὲ μίαν σφυριὰν τὴν διατρυπῶσι.

Μετὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ τρυπήματος παραλαμβάνει τὴν βελόνην ἄλλος ἐργάτης καὶ δι' ἰδιαιτέρου ἐργαλείου κατασκευάζει τὸ ἐξέχον ἐκείνου χεῖλος, τὸ ὁποῖον περικυκλῶνει τὴν τρύπαν καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου εὐκόλως περᾷ ἡ κλωστή. Τοιοῦτοτρόπως ἡ βελόνη γίνεταί τελεία. Ἀκόμη ὅμως δὲν εἶνε καιρὸς νὰ παραδοθῆ εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὑπολείπεται τὸ λεγόμενον στόμαμα. Διὰ νὰ στομαθῆ ἡ βελόνη, πυρῶνεται ἕως νὰ κοκκινήσῃ καὶ ἔπειτα ρίπτεται εἰς ἀγγεῖον γεμάτον ψυχροῦ ὕδατος, ἔπειτα λειαινεται μὲ κόνιν σμύριδος καὶ τέλος καθαρίζεται. Δι' ἑκάστην δὲ ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἡ βελόνη διέρχεται ἀπὸ τῶν χειρῶν πολλῶν ἐργατῶν.

Ἄφ' οὐ πάντα ταῦτα τελειώσουν διαχωρίζονται αἱ βελόναι ἀναλόγως τοῦ μεγέθους των καὶ ἐγκλείονται εἰς τοὺς γνωστοὺς μικροὺς φακέλους ἀνὰ δωδεκάδα ἢ ἀνὰ δύο δωδεκάδας. Ἄν καὶ τόση ἐργασία ἀπαιτῆται διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς βελόνης, ἢ ἀξία ὅμως αὐτῆς εἶνε σχετικῶς ἐλαχίστη· τοῦτο κατορθώθη χάρις εἰς τὴν τακτοποίησιν καὶ τὸν καταμερισμὸν τῆς ἐργασίας, διότι ἐὰν ἑκατὸν ἐργάται εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας κατασκευάζουσι πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων βελόνων, μόλις εἰς ἄνθρωπος, ἐὰν ἕκαστος μόνος τοῦ ὕλην τὴν ἐργασίαν, ὅσον ἱκανὸς καὶ ἂν ἦνε, θὰ ἠδύνατο νὰ κατασκευάσῃ ἐν διαστήματι δέκα ὥρων μίαν δωδεκάδα.

Ἡ ἐφεύρεσις τῆς βελόνης, ἐξ οἴουδ' ἴποτε μεταλλοῦ, ἀνέρχεται εἰς χρόνους πολὺ παλαιούς. Κατὰ τὸ ἔτος μόνον 1370 γίνεται ἡ πρώτη νεύρα καταστήματος, ἐν ᾧ κατασκευάζονται χαλύβδινοι βελόναι, ἧτο δὲ τοῦτο ἐν Νυρεμβέργῃ τῆς Βαυαρίας. Ἐξ αὐτοῦ ἐπρομηθεύετο ἡ Εὐρώπη πᾶσα. Ἡ βιομηχανία αὕτη εἰσῆχθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐν ἔτει 1543, εἰς δὲ τὴν Γαλίαν πολὺ βραδύτερον, κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 17 αἰῶνος. Τὰ τελειότερα βελονοποιεῖα εἶνε τὰ νῦν τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, καλῆτεροι δὲ βελόναι θεωροῦνται αἱ ἀγγλικαὶ τῆς Βιρμινγ-χάμης.

II.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΜΑΪΟΣ

Ἄφ' οὐ Μάης ἔχει τ' ὄνομα κ' ὁ Ἀπρίλιος τὰ λουλούδια.

Καιρὸς πουλετὰ λάχανα κ' ὁ Μάης τὰ λουλούδια.

Ἄφ' οὐ Μάης ἔχει τ' ὄνομα κ' ὁ Θεριστής (Ἰούνιος) τὴν πεῖνα.

Ἐπὶ τὸν κατηραμένο τόπο τὸ Μάη τὸ μήνα βρέχει.

Τὴν αὐτὴν ἰδέαν, περὶ τοῦ ἐπιβλαβοῦς τῆς βροχῆς εἰς τὴν γεωργίαν κατὰ τὸν Μάιον, ἐκφράζουσι καὶ αἱ ἀκόλουθοι παροιμίαι:

Ἐὰν ἔπρεπε δὲν ἔβρεχε καὶ τὸ Μάη ἐχίονιζε (ἢ ἑδροσολόγα).

Μάιος ἄβροχος, χρόνια εὐτυχισμένη.

Παροιμία ἐν Πάτραις καὶ ἐν Ἡλείᾳ λεγομένη.

Μάιος ἄβροχος, μουστος ἄμετρος,

ἢ ἄλλως:

Μάης ἄβροχος, τρυγητὴς χαρούμενος.

Τοῦ Μάη τῆς νύχτας τὸ νερὸ τ' ἀλάφια ξεμονίξει.

Ξεμονίξει ταυτόσημον κατὰ τινὰς τῶν κατὰστρέφει, ἐπιφέρει τὸν θάνατον.

Κακὸ κεφάλι τὸ Μάη βάζει στάρι καὶ τὸν Ἀβγουσο κρασί.

Ἐπὶ τῶν προώρων καὶ ἀκαταλλῆως γενομένων γεωπονικῶν ἐργασιῶν.

Μαθημένο ν' αἶ τὸ ἀρνὶ νὰ κουρεύεται τὸ Μάη.

Οἱ ποιμένες, οἵτινες ἐκ τῶν χειμαδίων ἐπανακάμπουσι εἰς τὰς ὄρεϊνὰς νομάς ἀπὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, κείρουσι συνήθως τὰ πρόβατά των περὶ τὰ τέλη Μαΐου, ἀπὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ μετέπειτα. Ἡ παροιμία αὕτη λέγεται καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν συνειθισμένων νὰ ταλαιπωρῶνται καὶ νὰ πάσχουσι.

Ἄρνιὰ καὶ ἐρίφια τὸ Μάη τὸ μήνα δείχνουν.

Ζῆσε, μαυρὲ μου, νὰ φᾶς τὸ Μάη χλόη.

ἢ ἄλλως:

Ζῆσε, μαυρὲ μου, νὰ φᾶς τὸ Μάη τριφύλι καὶ τὸν Ἀβγουστο σταφύλι.

ἢ καὶ ἀπλῶς:

Ζῆσε, μαυρὲ μου, νὰ φᾶς τριφύλι.

Παροιμία λεγομένη μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν ὑπισχνουμένων πολλὰ διὰ τὸ μέλλον εἰς τοὺς ἔχοντες χρεῖαν ἀμέσου καὶ ταχείας συνδρομῆς.

Ἄφ' οὐ μῆνες ἔχουν βῶ, τὸ κρασί δίχως νερό.

Ἄφ' οὐ μῆνες δὲν ἔχουν βῶ, τὸ κρασί μὲ τὸ νερό.

καὶ ἄλλως:

Τὸ μήνα ἄφ' οὐ δὲν ἔχει βῶ πίνει κρασί μὲ τὸ νερό.

Ἄφ' οὐ, κατὰ τοὺς μῆνας Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον, Νοέμβριον, Δεκέμβριον, Ἰανουάριον, Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον, ὁ οἶνος ὠφθαλμὸν πινόμενος ἄκρατος, ἐν ᾧ κατὰ τοὺς ἐπιλοίπους, στερουμένους τοῦ γράμματος βῶ, καλῶν εἶναι νὰ συγκεράννεται μεθ' ὕδατος.

Τὸ Μάη πίνει τὸ νερό, τὸ Θεριστὴ τὸ ἔσειδι,

τὸν Ἀλωνάκη τὸ κρασί νὰ ἰθῆς τὸ παλληκάρι.

Διαιτητικὸν παράγγελμα, οὐ ἄγνωστος ὁ λόγος.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΔΑΝΙΚΑ

Η ΣΑΚΚΟΡΡΑΦΑ

Ἄφ' οὐ μίαν φορὰν μία σακκορράφα, καὶ ἐφαντάζετο ὅτι ἦτο ὠραία. Ἦθελε νὰ περᾶ διὰ βελόνη τοῦ κεντήματος.

— Προσέχετε, κρατεῖτέ με σφικτὰ, ἔλεγεν εἰς τὰ δάκτυλα, τὰ ὅποια τὴν ἐκρατούσαν. Μὴ μὲ ἀφήσετε νὰ πέσω κατὰ γῆς, καὶ ἔπειτα δὲν θὰ ἠμπορεῖτε νὰ μὲ εὑρητε. Εἶμαι τόσο λεπτή!

Αὐτὰ ἔλεγεν ἡ σακκορράφα εἰς τὰ δάκτυλα, τὰ ὅποια τὴν ἐκρατούσαν περασμένην μὲ βάρμυκα χονδρὸν καὶ χωρὶς κόμπου εἰς τὴν ἄκρην.

Καὶ ἐτρυπούσαν τὰ δάκτυλα μὲ τὴν σακκορράφην τὸ παπούτσι τῆς μαγειρίσσης, τὸ ὅποιον εἶχε σκάσει καὶ ἔπρεπε νὰ ἱσθηθῆ.

— Αὐτὴ εἶναι πρόστυχη ἐργασία, ἔλεγεν ἡ σακκορράφα. Δὲν ἠμπορῶ νὰ τρυπήσω αὐτὸ τὸ δέρμα. Θὰ σπάσω! Θὰ σπάσω!

Καὶ τῶ ὄντι ἔσπασε.

— Δὲν τὸ ἔλεγα; εἶπεν ἡ σακκορράφα. Εἶμαι τόσο λεπτή.

Τὰ δὲ δάκτυλα εἶπαν:

— Χωρὶς μύτην βελόνη δὲν ἀξίζει. Εἶναι διὰ πέταμα.

Ἄλλ' ἀντὶ νὰ τὴν πετάξῃ, ἡ μαγειρίσσα ἔσταξε βουλοκέρι εἰς τὴν ἄκρην τῆς σπασμένης σακκορράφης, καὶ ἔπειτα ἐκάρφωσε μὲ αὐτὴν τὸ μανδηλὶ τὸ εἰς τὸ στῆθος τῆς.

— Λοιπὸν, ἔγεινα καρφίτσα τώρα, εἶπεν ἡ σακκορράφα. Ἐγὼ τὸ ἤξευρα ὅτι καὶ θὰ γείνω μίαν ἡμέραν! Ὅταν κανεὶς τὸ ἔχει μέσα του, θὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς, ὅπως καὶ ἂν γυρίσουν τὰ πράγματα.

Καὶ ἐγελοῦσε μέσα τῆς ἄλλα δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ πότε γελᾷ μία σακκορράφα. Καὶ ἀπὸ τὸ στῆθος τῆς μαγειρίσσης ἐκύτταζεν ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ, κορδωμένη καὶ ὑπερήφραν.

— Τοῦ λόγου σου τί εἶσαι; ἠρώτησε τὴν γειτόνισσάν τῆς, τὴν μικρὰν καρφίτσαν. Εἶσαι ἀπὸ μάλαγμα; Μοῦ ἀρέσει ἡ περίεργη κεφαλὴ σου. Κρίμα μόνον ὅτι εἶσαι τόσο μικρὰ. Ἄλλα δὲν εἶναι τοῦ καθενὸς νὰ ἔχῃ κεφαλὴν ἀπὸ βουλοκέρι.

Διὰ νὰ εἶπῃ ὅμως αὐτὰ ἡ σακκορράφα ἔπεν-τόθη τόσο, ὥστε ἐξεκαρφώθη ἀπὸ τὸ μανδηλὶ καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν νεροχύτην, ὅπου ἡ μαγειρίσσα ἐξέπλυε τὰ πινάκια.

— Καὶ τώρα! εἶπεν ἡ πτωχὴ σακκορράφα. Τώρα; Καλὸν κατεῦδον! Φθάνει μόνον νὰ μὴ χαθῶ.

Καὶ πραγματικῶς ἐχάθη, καὶ μὲ τὰ ἀκάρθρα νερά κατήντησεν ἀπὸ τὸν νεροχύτην νὰ εὑρηθῆ εἰς τὸ αὐλάκι τοῦ δρόμου.

Εἶμαι παραπολὺ καλὴ διὰ τὸν κόσμον, ἔλεγεν. Ἄλλ' ἐγὼ ἤξεύρω τί ἀξίζω, καὶ ποία εἶμαι, καὶ ἂς εὑρίσκωμαι εἰς τὸ αὐλάκι.

Δὲν ἔχασε τῶ ὄντι μῆτε τὴν ἀξιοπρέπειαν, μῆτε τὴν εὐθυμίαν τῆς. Καὶ ἔβλεπε λογῆς λογῆς πράγματα νὰ τρέχουν ἀπ' ἐπάνω τῆς εἰς τὸ αὐλάκι: ἄχυρα καὶ ξυλάκια καὶ κομμάτια παλαιῶν ἐφημερίδων.

— Πῶς τρέχουν, ἔλεγεν ἡ σακκορράφα. Καὶ οὔτε τοὺς περᾶ ἀπὸ τὸν νοῦν ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ κάτω! Νά, τώρα περᾶ ἐν ξυλάκι, καὶ ἄλλο δὲν συλλογίζεται παρὰ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ δὲν ἐντρέπεται! Ἴδου καὶ ἐν ἄχυρον τώρα. Πῶς στρεφογυρίζει! Αἴ! ἔχε τὸν νοῦν σου νὰ μὴ σαλώσῃς εἰς καμμίαν πέτραν. Νά καὶ ἐν κουρελάκι ἀπὸ μίαν ἐφημερίδα. Αἴ ἀνοησία! ὅσα

ἦσαν τυπωμένοι ἐπάνω του ἐλησημονήθησαν πρὸ καιροῦ, καὶ ὅμως θαρρῆε ὅτι καὶ εἶναι καὶ αὐτό! Ἐγὼ δὲ κάθημαι ἐδῶ ἡσυχῇ καὶ ταπεινῇ. Ἄλλα ἤξεύρω τὸ τί εἶμαι καὶ τί ἀξίζω!

Μίαν ἡμέραν ἔπεσε πλησίον τῆς ἐν κομμάτι υαλίνου ποτηρίου σπασμένον ἄλλ' ἡ σακκορράφα τὸ εἶδε νὰ λάμπῃ καὶ ν' ἀστράπτῃ, ὥστε τὸ ἔλαβεν εἰς ὑπόληψιν καὶ ἔπιασεν ὀμίλιας μαζῆς του.

— Ἐγὼ εἶμαι καρφίτσα, εἶπε. Τοῦ λόγου σου εἶσαι διαμάντι;

— Μάλιστα, δηλαδή ἀπὸ τὴν ἰδίαν οἰκογένειαν. Καὶ ἐνόμιζαν καὶ τὰ δύο ὅτι ἕκαστον γνωριμίαν μὲ σημαντικὸν ὑποκείμενον, καὶ ἤρχισαν νὰ δμιλοῦν διὰ τὸν ἄλλον κόσμον, καὶ νὰ λέγουν πόσον φαντασμένος καὶ ἐξιπασμένος εἶναι ὁ δεῖνας καὶ ὁ τάδες.

— Ἐξῆσα εἰς τὸ κουτὶ μιᾶς κυρίας, ἡ ὁποία ἦτο μαγειρίσσα, ἔλεγεν ἡ σακκορράφα. Ἡ κυρία αὕτη εἶχε πέντε δάκτυλα εἰς κάθε χέρι. Τὰ δάκτυλα αὐτὰ δὲν τὰ εἶχε παρὰ μόνον διὰ τὰ μετὰ τῆς καὶ νὰ μ' ἐβγάξῃ ἀπὸ τὸ κουτὶ μου. Ποτέ μου δὲν εἶδα δάκτυλα πλέον φαντασμένα!

— Ἦσαν ἀπὸ γένους; ἠρώτησε τὸ ὑάλι.

— Ὅχι βέβαια! ἀπεκρίθη ἡ σακκορράφα. Ἄλλα σοῦ εἶχαν μίαν ὑπερήφραν! Ἦσαν ἀπὸ πέντε εἰς κάθε χέρι, καὶ τὰ πέντε ἐνωμένα, ἀλλὰ τὸ καθὲν διαφορετικῶς ἀναστήματος, καὶ τὸ καθὲν μὲ τὴν ἀνοησίαν του. Τὸ πλέον κοντὸν καὶ χονδρὸν ἔστεκεν ὀλίγον παράμερα ἀπὸ τὰ ἄλλα εἶχε μόνον μίαν κλειδώσιν καὶ δὲν ἤξευρε νὰ διπλωθῇ παρὰ μίαν μόνον φορὰν, καὶ ὅμως ἔλεγεν, ὅτι, ἂν λείψῃ ἀπὸ ἑνὸς ἀνδρα, δὲν ἀξίζει πλέον ὁ ἀνδρας ἐκεῖνος διὰ τὸν πόλεμον.

Ἄφ' οὐ ἐκομπορρήμονοῦσεν ὀμιλοῦσεν ἑλληνικά, καὶ ἔλεγεν ὅτι ὀνομάζεται ἀντίχειρ. Τὸ κατοπινὸν δάκτυλον ἐχόνετο εἰς τὰ γλυκὰ καὶ εἰς τὰ ξυνά, ὠδηγοῦσε τὸ κονδύλι ὅταν ἔγραφεν, ἔδειχνε κάθε τι χωρὶς νὰ ἐντρέπεται, καὶ ἐκαυχᾶτο ὅτι τὸ λέγουν δεικτῆν. Ἄλλα τὰ ἄλλα δάκτυλα τὸν ὀνόμαζαν μεταξὺ τῶν λιχανῶν, τὸ ὅποιον σημαίνει ὅτι γλύφει ὅτι εὐρη, καὶ τὸ ἐκαταφρονοῦσαν ἐπειδὴ τὸ ἐζήλευαν. Τὸ τρίτον ἦτο μακρὸ μακρὸ καὶ ὑπερήφανετο διὰ τὸ ἀνάστημά του. Τὸ τέταρτον ἐστολιζέτο μὲ μίαν χρυσῆν ζώνην, τὸ δὲ τελευταῖον ἦτο μικρότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ δὲν ἤξευρε νὰ κάμῃ τίποτε. Καὶ τὰ πέντε δὲ ἄλλο δὲν ἔκαμναν παρὰ νὰ καυχῶνται διὰ τὰ προτερήματά των, τόσο, ὥστε τὰ ἐσιχάθηκα καὶ τὰ πέντε, καὶ ἐφυγα, καὶ εὑρίσκωμαι ἐδῶ ὅπου μὲ βλέπετε.

Ἐκεῖ ἦλθεν ἕξαφνα νερὸν εἰς τὸ αὐλάκι καὶ ἐπλημμύρισε, καὶ τὸ βεῦμα ἐπῆρε τὸ ὑάλι.

— Πάγει καὶ αὐτό, εἶπεν ἡ σακκορράφα. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν σαλεύω ἀπ' ἐδῶ. Εἶμαι πολὺ λεπτή αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ προτερῆμά μου καὶ τὸ καύχημά μου!

Και ἐκάθητο ἐκεῖ ὑπερήφανα, καὶ ἐσυλλογίζετο τὰ μεγαλεῖά της.

— Ἄν μ' ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἐγεννήθηκα ἀπὸ μίαν ἀκτίνα τοῦ ἡλίου δὲν θά μ' ἐφαίνετο παράξενον. Εἶμαι τόσο λεπτή! Καί, μὰ τὴν ἀλήθειαν, νομίζω ὅτι αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου μὲ ἀναζητοῦν πάντοτε ἐδῶ κάτω. Εἶμαι τόσο λεπτή, ὥστε μήτε ἡ μητέρα μου δὲν ἔμπορεῖ νὰ μὲ διακρίνη.

Μίαν ἡμέραν δύο παιδιὰ τοῦ δρόμου ἤλθαν καὶ ἐσκάλιζαν εἰς τὸ αὐλάκι, ὅπου εὗρισκαν πότε καρφία, πότε κανὲν χάλκινον νόμισμα.

— Ὁχ! ἐφώναζε τὸ ἕν παιδί, διότι ἡ σακκοβόραφα τοῦ ἐκέντησε τὸ δάκτυλον. Νὰ μία σπασμένη βελόνη.

— Μὲ συμπάθειον, εἶπεν ἡ σακκοβόραφα. Εἶμαι καρφίτσα!

Ἄλλα δὲν τὴν ἤκουσαν τὰ παιδιὰ. Τῆς εἶχε πέσει τὸ βουλοκέρι, τὸ δὲ χρώμά της εἶχε γέινει κατὰμαυρον· ἀλλὰ ἐξηκολούθει νὰ ὑπερηφανεύηται διὰ τὰ προτερήματά της.

— Νὰ ἔν αὐγὸν σπασμένον, ἐφώναζε τὸ ἄλλο παιδί. Ἄς τὴν βάλωμεν μέσα!

— Οἱ τοῖχοι κάτασπροι καὶ ἐγὼ μέσα μαύρη. Αὐτὸ μού ἔρχεται, εἶπεν ἡ σακκοβόραφα. Θὰ φαντάζω καλὰ μέσα εἰς τὸ αὐγὸν!

Ἐκεῖ διὰ μιᾶς τὸ παιδί πατεῖ τὸ αὐγὸν, καὶ κραῖν τὸ σπάνει!

— Ἀλλοίμονον! ἐφώναζεν ἡ σακκοβόραφα. Τί ἦτο τοῦτο; Θὰ κακοπάθω!

Ἄλλα δὲν ἔπαθε τίποτε. Ἐπεσε μόνον ἀπὸ τὸ αὐγὸν καὶ ἐστρώθη κατὰ γῆς, καὶ ἴσως ἀκόμη εὗρίσκεται ἐκεῖ ὅπου εἶχε πέσει.¹

ANDERSEN.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

23. — Διὰ τὸ ὕδωρ θερμαίνεται ταχύτερον ἐντὸς ἀγγείου μέλανος, βραδύτερον δὲ εἰς ἀγγεῖον λευκὸν καὶ στιλπνόν;

Διότι ἀγγεῖον μέλαν κεκαλυμμένον ἐξωτερικῶς δι' αἰθέλης ἀπορροφᾷ τελειότερον τὴν θερμότητα, ἀποδίδει δὲ ταύτην πολὺ εὐκόλως. Ἐνῶ ἐν ἀγγεῖον λευκὸν καὶ στιλπνὸν ἀντανάκλα μέρος τῆς θερμότητος, ἥτις διασπείρεται μὴ δυναμένη νὰ εἰσέλθῃ καὶ θερμάνῃ τὸ ὕδωρ.

24. — Διὰ τί ὅταν φυσῶμεν ἐπὶ πεπυρακτωμένων ἀνθράκων, ἡ καυσις γίνεται δραστηριωτέρα;

Διότι διὰ τοῦ φυσασμοῦ ἀποστέλλομεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων περισσότερον ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, καὶ ἐπομένως πλείοτερον ὀξυγόνον, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ τροφή τοῦ πυρός.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑ ΠΕΡΣΙΚΟΝ

Ἄνθρωπε! Μιμήθητι τὴν ὄρνιθα ἥτις, ἀφοῦ πῆν, ἀνυψοῖ τὴν κεφαλὴν πρὸς οὐρανὸν διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της.

1. Μετὰρρ. Δ'. Βικέλι.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἐξήντησαν ἀκόμη οὐδὲ πολλοσθημόριον τῶν ἀπείρων ἀληθειῶν ὅσας ὁ χριστιανισμὸς κυφορεῖ ἀενάως· ἡ ὀρησκεία μας, τῆς ὁποίας εἶνε σύμβολον οἱ ἄρτοι δι' ὧν ἔτρεφεν ὁ Χριστὸς τὰ πλήθη, θέλει τρέφει τὰς γενεὰς μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος. (Μ. Ῥενιέρης.)

* * Ὅσακις ἔχῃς ἀφορμὴν νὰ πράξῃς τι δίκαιον, ἀγαθὸν, κοινωφελές, μὴ ἐρωτᾷς ὅποιον ὄφελος προσγενήσεται σοι ἐξ αὐτοῦ ἢ τί θέλουσιν εἶπαι οἱ ἄνθρωποι περὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ ποιεῖ τὸ καλόν, διότι ἐστὶ καλόν· ἔσο δὲ δίκαιος διὰ τὴν πρὸς τὸ δίκαιον ἀγάπην. (Zschokke.)

* * Λέγουσιν δρᾷξεν τὴν τύχην ἀπὸ τῆς κόμης. Εἶσαι ὅμως καὶ βέβαιος ὅτι δὲν φορεῖ φενάκην;

* * Πᾶς λίθος δὲν γίνεταί κρύσταλλον· ἀλλὰ πᾶν κρύσταλλον γίνεταί τέφρα.

* * Πιστωταὶ τοῦ μέλλοντος πολλαπλασιάζομεν τὰ εἰς ἑαῖρος του συρόμενα συναλλάγματα, χωρὶς νὰ φροντίζωμεν ἂν θὰ τὰ τιμῆσῃ εἰς τὴν ληξίν των.

* * Ὑπάρχει παραφροσύνη νοῦς καὶ παραφροσύνη χαρακτῆρος. Ἡ μὲν πρώτη θεραπεύεται, ἡ δευτέρα ὅμως εἶνε ἀνίατος.

* * Ἡ συκοφαντία εἶνε ὡς ὁ ἄνθραξ· ὅταν δὲν καίῃ, ρυπαίνει.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τουρκικὸν λόγιον.

Οὐδέποτε ἔχει τις τόσην ἀνάγκην τοῦ πνεύματός του, εἰμὴ ὅταν ἔχῃ νὰ κάμῃ μὲ εὐήθη.

Φιλοσοφία τῆς γυναίκος.

Ἴδου ἡ φιλοσοφία τῆς γυναίκος: Ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν «Ποῖον θὰ πάρω;» Ἐν ἡλικίᾳ 30 ἐτῶν «Ποῖος θὰ μὲ πάρῃ;» Δ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἐξαγωγή ὑελίνων πωμάτων τῶν φιαλῶν.

Πολλάκις τὸ πῶμα ὑελίνου φιάλης εἶναι τοσοῦτον στερεῶς ἐφηρμοσμένον ὥστε δὲν δύναμεθα νὰ ἐξάξωμεν αὐτὸ ἄνευ θραύσεως τῆς φιάλης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χρῆσιμον τὸ στόμιον τῆς φιάλης διὰ σταγόνος ἐλαίου καὶ θέτομεν τὴν φιάλην εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ πυρός. Ὅταν ἡ φιάλη θερμανθῇ τὸ ἐλαῖον εἰσέρχεται λάθρα μεταξὺ τοῦ πώματος καὶ τῆς φιάλης. Τότε τύπτομεν ἐλαφρῶς τὸ πῶμα πρῶτον ἀπὸ τὸ ἕν καὶ εἶτα ἀπὸ τὸ ἕτερον μέρος διὰ μικροῦ τεμαχίου ξύλου, καὶ οὐδεμίαν πλέον εὐρίσκομεν δυσκολίαν νὰ ἐξάξωμεν τὸ πῶμα· ἐν ἐναντίᾳ ὅμως περιπτώσει ἀρκεῖ νὰ ἐπαναλάβωμεν ἅπαξ ἡ δις τὸ ἀνωτέρω πείραμα.